

การศึกษามูลค่าของนักเรียนนาฏศิลป์

ปริญญานิพนธ์

ของ

โพธิพันธ์ พานิช

- 8 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

176776

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ในการทำบุญนิตยภัตเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จิตรสุภกุล และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โชติ เพชรชื่น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาตั้งกล่าว จึ่งขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ประพิศพรหม ศรีเพ็ญ อาจารย์ เรวดี สายาคม
อาจารย์ จาตุรงค์ มนตรีศาสตร์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับทางนาฏศิลป์ และ
ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์และนักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่กรุณา
ให้ความสะดวกและความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ คุณปู่ คุณย่า และอา ๆ
ของผู้วิจัยทุกท่าน ที่ได้เมตตาให้ความอุปการะ ทั้งในด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์ สนับสนุน
การศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา พระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้

โพธิพันธ์ พานิช

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ความหมายของบุคลิกภาพ	9
	บุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์	10
	หลักการบำเพ็ญตนของศิลปิน	11
	ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	งานวิจัยต่างประเทศ	15
	งานวิจัยในประเทศ	19
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	22
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	23
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
4	ผลของการวิจัย	33
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย	33
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	33

5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
ความมุ่งหมายของการวิจัย	84
วิธีดำเนินการวิจัย	87
การวิเคราะห์ข้อมูล	85
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	103

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตารางกลุ่มตัวอย่าง	25
2	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพในแต่ละด้านและความเบี่ยงเบน มาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง	34
3	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียนนาฏศิลป์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง	36
4	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	39
5	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน ศิลปะนิสัย ของนักเรียน นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	40
6	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความอดทน ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	40
7	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน ความอดทน ของนักเรียน นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	41
8	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านอนุรักษนิยม ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	42
9	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	43
10	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน กล้าแสดงออก ของนักเรียน นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	43
11	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	44
12	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้ ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	45

13	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการควบคุม อารมณ์ ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	46
14	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่น ในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	47
15	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน ความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	47
16	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการเข้าใจ ความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา	48
17	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการสร้าง ความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา ...	49
18	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากัน	50
19	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	53
20	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความอดทน ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	54
21	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านอนุรักษนิยม ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	55
22	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	56
23	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	57
24	คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นไหว ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	58

25	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการควบคุม อารมณ์ ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	59
26	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน การควบคุมอารมณ์ ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	59
27	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่น ในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	60
28	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน ความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	61
29	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการเข้าใจ ความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	61
30	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน การเข้าใจความรู้สึก ของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	62
31	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการสร้าง ความประทับใจที่ให้แก่ผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	63
32	ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น	64
33	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน นาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น	67
34	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลาง	68
35	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ ชั้นสูง	69

36	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรุศาสตร์ไทย ระดับนาฏศิลป์ ขั้นต้น	70
37	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรุศาสตร์ไทย ระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลาง	71
38	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรุศาสตร์ไทย ระดับนาฏศิลป์ ขั้นสูง	72
39	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ ขั้นต้น	73
40	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์สากล ระดับ นาฏศิลป์ชั้นกลาง	74
41	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์สากล ระดับ นาฏศิลป์ขั้นสูง	75
42	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรุศาสตร์สากล ระดับนาฏศิลป์ ขั้นต้น	76
43	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรุศาสตร์สากล ระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลาง	77

44	ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรุศาสตร์สากล ระดับ นางศึกษาชั้นสูง	78
45	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนางศึกษา สาขานางศึกษาไทย	79
46	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนางศึกษา สาขาคุรุศาสตร์ไทย	80
47	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนางศึกษา สาขานางศึกษาสากล	81
48	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนางศึกษา สาขาคุรุศาสตร์สากล	82
49	ค่าสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนางศึกษา สาขานางศึกษาไทย	104
50	ค่าสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนางศึกษา สาขาคุรุศาสตร์ไทย	105
51	ค่าสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนางศึกษา สาขานางศึกษาสากล	106
52	ค่าสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนางศึกษา สาขาคุรุศาสตร์สากล	107

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงคะแนนเฉลี่ยของบุคลิภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์	35
2	แสดงบุคลิภาพในแต่ละด้านเปรียบเทียบระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ...	38
3	แสดงบุคลิภาพในแต่ละด้านเปรียบเทียบระหว่างสาขาที่เรียน	52
4.	แสดงบุคลิภาพในแต่ละด้านเปรียบเทียบระหว่างระดับชั้นที่เรียน	66

ภูมิหลัง

ในสังคมปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่า บุคลิกภาพ มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคล ดังที่ ม.ล. ตูย์ ชุ่มสาย (ม.ล. ตูย์ ชุ่มสาย 2508 : 3) กล่าวไว้ว่า นอกจากความรู้ เชาวินิเทศ และความขยันขันแข็ง บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งอีกอันหนึ่งที่ทำให้คนบรรลุความสำเร็จในอาชีพการงานต่าง ๆ และในทำนองเดียวกันนี้ เกโซ สวานานท์ (เกโซ สวานานท์ 2508 : 22) ได้กล่าวไว้อีกว่า บุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมเป็นอันมาก ความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งความเห็นทั้งสองท่านนี้สอดคล้องกับ ฮอลแลนด์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า อาชีพแต่ละอาชีพต้องการแบบอย่างที่มีลักษณะพิเศษของความสามารถ ความสนใจ และคุณลักษณะเฉพาะตัว (จำเนียร ช่วงโชติ 2525 : 88 อ้างอิงมาจาก Holland. 1966 : 132)

นอกจากนี้ วัชรี ทรัพย์มี (วัชรี ทรัพย์มี 2522 : 121) ยังได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพของบุคคล เป็นหลักสำคัญในการเลือกอาชีพของบุคคล บุคคลมีความแตกต่างกัน ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ โดยลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว บุคคลจึงมีคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพแต่ละอย่างต่างกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การวางตัวบุคคลด้านอาชีพจึงเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถมีอาชีพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและบุคลิกภาพของนักเรียน เช่นเดียวกับที่ วัชรี ฐะระคำ (วัชรี ฐะระคำ 2524 : 137) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกลักษณะเช่นไรเป็นความจำเป็นที่จะช่วยสร้างให้คนประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้น ๆ และบุคลิกภาพลักษณะเช่นไร เป็นลักษณะที่ไม่พึงปรารถนาสำหรับอาชีพนั้น ๆ

การสอบคัดเลือกเข้าเรียนในสถาบันต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ มุ่งเน้นในความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกคนเข้าทำงานหรือเพื่อการศึกษาต่อก็定会เน้นวัดวิชาการที่เคยเรียนมาเป็น

ประการสำคัญ (วิธีฯ เศรษฐศิลป์ 2522 : 1) แต่การที่บุคคลนั้นจะเรียนหรือประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพ ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ใช้พิจารณาว่า บุคคลนั้นเหมาะสมกับงานประเภทใด ดังนั้น จึงมีปรากฏอยู่เนือง ๆ ว่า ทั้ง ๆ ที่เขาเหล่านั้นผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาได้แล้ว ก็ยังเรียนไม่สำเร็จและประสบความล้มเหลว ในการเลือกเรียนอาชีพนั้น ๆ เพื่อเป็นการป้องกันเรื่องนี้ กรมเพชร จัตรศุภกุล (กรมเพชร จัตรศุภกุล 2521 : 168) ได้กล่าวเรื่องการจัดวางตัวบุคคลเกี่ยวกับการศึกษาต่อไว้ว่า มีนักเรียนจำนวนมากมีความปรารถนาที่จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป ดังนั้น เราควรจะช่วยให้เขาตัดสินใจได้ว่า เขาควรที่จะเลือกเรียนอะไรจึงจะเหมาะสมกับเขา จุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาคน ก็เพื่อสร้างเสริมปรุงแต่งให้มีความรู้ความสามารถที่ดี เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม เหมาะสมกับวัฒนธรรมประเพณีและลักษณะอาชีพ อาชีพแต่ละอาชีพย่อมต้องการบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป

เนื่องจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาพิเศษซึ่งแตกต่างไปจากโรงเรียนอื่น ๆ ในเฉพาะวิชาศิลปะ สำหรับผู้ที่เข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์จึงจำเป็นที่จะต้องมีความสนใจเป็นพิเศษ ดังที่ระเบียบกรมศิลปากร (ระเบียบกรมศิลปากร 2523 : 6) ว่าด้วยเรื่องการรับนักเรียนเข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนจึงต้องมีหลักเกณฑ์พิจารณาคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่จะเข้าเรียนเป็นพิเศษ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. วิชาศิลปะบางสาขา จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีสัณฐานดี หน้าตาสวย เช่น ละครรำหรือบัลเล่ต์ บางสาขาที่ต้องมีกระแสเสียงไพเราะ เช่น การเรียนคีตศิลป์ไทยและสากล
2. ต้องมีศิลปนิสัย หมายความว่า ต้องรักและสนใจในวิชาศิลปะที่เลือกเรียนอย่างแท้จริงและต้องมีความรู้ในสาขาวิชาศิลปะที่เลือกเรียนอยู่พอสมควร

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) กรมศิลปากร มีนักเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 56.8 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่สูง ส่วนจำนวนผู้สมัครสอบเข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ก็มีจำนวนมากขึ้นเช่นเดียวกัน ดังเห็นได้จากจำนวนผู้สมัครสอบ ปีการศึกษา 2528 (สถิติการศึกษา กรมศิลปากร 2528 : 10) จำนวนที่รับเข้าเรียน 180 คน จำนวนผู้สมัครทั้งหมด 453 คน จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันนี้มีนักเรียนสมัครเข้าเรียนต่อในวิทยาลัย

นาฏศิลป์เป็นจำนวนมาก วิทยาลัยนาฏศิลป์จึงมีโอกาสดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสม เข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ได้มาก วิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งมีหน้าที่ผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพ ยิ่งขึ้น ควรจะให้มีการเริ่มต้นที่การสอบคัดเลือกที่ดีและผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกนั้นควรจะ สามารถเรียนนาฏศิลป์ได้จบตลอดหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคัน ซึ่งเป็นการสูญเสียทาง การศึกษา

องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่จะส่งเสริมให้นักเรียนนาฏศิลป์ สามารถเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จคือ บุคลิกภาพของนักเรียน เพราะบุคลิกภาพย่อม จะมีบทบาทในการที่จะตัดสินว่านักเรียนมีความเหมาะสมในการเรียนเรื่องต่าง ๆ หรือไม่ ดังนั้นจึงมีผู้ศึกษาเรื่องบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ เช่น ประเวทย์ จันทรัตน์ (ประเวทย์ จันทรัตน์ 2516 : 89) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนครูกับ นักเรียนเกษตรกรรม อบอวล หกสุวรรณ (อบอวล หกสุวรรณ 2516 : 219) ได้ ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับแพทย์ สุวิทย์ สึงโยคะ (สุวิทย์ สึงโยคะ 2514 : 69) ได้ศึกษาบุคลิกภาพนักเรียนฝึกหัดครู บุชนาฏ คีวีเศษ (บุชนาฏ คีวีเศษ 2524 : 86) ได้ศึกษาบุคลิกภาพนักเรียนพยาบาล จากการศึกษาทั้งหมดนี้พบว่า บุคคลแต่ละอาชีพมี บุคลิกภาพแตกต่างกันไป

เนื่องจากผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ดังกล่าวไปแล้ว จึง เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ เพื่อเป็นประโยชน์ ประกอบการพิจารณา ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์และสร้าง เครื่องมือสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ นอกจากนี้ ผลจากการศึกษายังเป็นข้อมูลที่มี ประโยชน์ต่อบุคคลผู้ทำหน้าที่แนะแนวในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติในที่สุด

จุดมุ่งหมายการศึกษา

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ระหว่างเพศชาย

กับเพศหญิง

3. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในแต่ละสาขาวิชาและระดับชั้นเรียน
6. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านคุณภาพของนักเรียนนาฏศิลป์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ จะช่วยให้ครู ครูแนะแนว และผู้ปกครองมีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถทำการแนะแนว อบรม สั่งสอน และปกครองนักเรียนในความรับผิดชอบของตนได้อย่างเหมาะสม
2. ผลของการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการที่จะเข้าใจนักเรียนของตนเองดียิ่งขึ้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การปรับปรุงส่งเสริมด้านคุณภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ให้ดียิ่งขึ้น
3. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายแนะแนวในโรงเรียนต่าง ๆ ที่จะให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนที่สนใจในวิชาชีพทางนาฏศิลป์ได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มมา 24 เปอร์เซนต์ จากประชากร ได้จำนวน 493 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างนี้ ผลของการวิจัยจะยอมให้มีโอกาสผิดพลาดได้ 4 เปอร์เซนต์ (Yamane 1964 : 886)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 สาขาที่นักเรียนเรียน แบ่งเป็น 4 สาขา คือ

3.1.2.1 สาขานาฏศิลป์ไทย

3.1.2.2 สาขาศูริยางค์ไทย

3.1.2.3 สาขานาฏศิลป์สากล

3.1.2.4 สาขาศูริยางค์สากล

3.1.3 ระดับชั้นที่นักเรียนเรียน แบ่งเป็น 3 ระดับชั้น คือ

3.1.3.1 นาฏศิลป์ชั้นต้น

3.1.3.2 นาฏศิลป์ชั้นกลาง

3.1.3.3 นาฏศิลป์ชั้นสูง

3.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3.1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะต่าง ๆ 10 ด้าน ของบุคลิภาพนักเรียน

นาฏศิลป์ มีดังนี้

3.2.1 ศิลปนิสัย

3.2.2 ความอดทน

3.2.3 อนุรักษ์นิยม

3.2.4 กล้าแสดงออก

3.2.5 การชอบสังคม

3.2.6 ความยืดหยุ่นได้

3.2.7 การควบคุมอารมณ์

3.2.8 ความเชื่อมั่นในตนเอง

3.2.9 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3.2.10 การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ ที่นำมาใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ สามารถวัดบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ พอที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียนนาฏศิลป์ หมายถึง นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528

ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นนาฏศิลป์ขั้นต้นปีที่ 2 และชั้นต้นปีที่ 3

ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 ชั้นกลางปีที่ 2 และชั้นกลางปีที่ 3

ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นนาฏศิลป์ขั้นสูงปีที่ 1 และชั้นสูงปีที่ 2

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ของรายวิชาที่ศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ตั้งแต่ภาคเรียนแรกที่เข้าวิทยาลัย ถึงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ในแต่ละชั้นปี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ต่ำกว่า 25 ลงมา

บุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ 10 ด้าน ที่เหมาะสมกับ
การเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งวัดได้จากแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คุณลักษณะ 10 ด้าน ของบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

1. ศิลปนิสัย หมายถึง การเป็นผู้มีใจรักในวิชาศิลปะมีความสนใจและประทับใจ
ในศิลปะ มีความต้องการที่จะเรียนรู้ในวิชาศิลปะ และมีการติดตามความเคลื่อนไหวใน
วิชาศิลปะ (นาฏศิลป์)
2. ความอดทน หมายถึง ความสามารถที่จะต่อสู้กับความยากลำบากและ
อุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งความเพียรพยายามในการหาความรู้และฝึกฝนตนเอง
3. อนุรักษ์นิยม หมายถึง การที่บุคคลมีความมั่นคงต่อความเชื่อทางขนบธรรมเนียม
ประเพณี สนับสนุนการรักษาแบบแผนต่าง ๆ เห็นคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม สนับสนุนมรดก
ของชาติ
4. กล้าแสดงออก หมายถึง การชอบแสดงความรู้ ความสามารถ ของตนเอง
ให้ผู้อื่นเห็น กล้าพูด กล้าทำ และชอบทดลองในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ
5. การชอบสังคม หมายถึง การที่บุคคลชอบสมาคม ชอบออกสังคม เข้ากับผู้อื่น
ได้ง่าย มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับคนอื่น ชอบทำงานกับเพื่อน ๆ ชอบทำงาน
เป็นกลุ่ม
6. ความยืดหยุ่นได้ หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถในการปรับตัว ผ่อนคลาย
ทำอะไรตามสบาย ไม่เคร่งเครียด ไม่วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงแนวความคิดได้ สามารถแก้ปัญหา
เฉพาะหน้าได้
7. การควบคุมอารมณ์ หมายถึง การแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมตาม
กาลเทศะ มีความสำรวมในการปรากฏกายต่อที่ชุมชน ไม่นำเอาเรื่องส่วนตัวมาปนกับหน้าที่
การงาน
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลเป็นตัวของตัวเอง เชื่อในความ
สามารถของตนเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง ชอบอิสระเวลาทำสิ่งต่าง ๆ ทำอะไรด้วยตนเองได้

9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น หมายถึง การที่บุคคลมีความเข้าใจในความ
รู้สึกนึกคิดและเหตุผลของบุคคลอื่น เป็นคนช่างสังเกต มีความรู้สึกไว สนใจสิ่งแวดล้อม
เอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักให้อภัยต่อผู้อื่น

10. การสร้างภาพประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น หมายถึง เป็นผู้ที่มีความร่าเริงแจ่มใส
มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ตรงต่อเวลา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบุคลิกภาพ

คำว่าบุคลิกภาพนั้น แผลมาจากคำว่า *Personality* ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำในภาษาละตินว่า *Persona* ซึ่งหมายถึง หน้ากากที่ตัวละครสวมใส่เวลาออกแสดงเพื่อที่จะแสดงบทบาทที่ถูกกำหนดให้ (เดโช สนวนานนท์ 2520 : 190) เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่น่าสนใจเรื่องหนึ่งทางด้านจิตวิทยา ด้านการศึกษา และด้านการแนะแนว ดังนั้น จึงน่าจะสนใจถึงความหมายของบุคลิกภาพในทัศนะของบุคคลต่าง ๆ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1967 : 462) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะและการแสดงออกของบุคคล ซึ่งจะเป็นการกำหนดเรื่องการปรับตัวตามแบบฉบับของบุคคล สำหรับ ญูญู สาร (ญูญู สาร 2515 : 29) ก็ได้กล่าวถึง บุคลิกภาพเอาไว้ว่า บุคลิกภาพ คือ ความเป็นตัวเองของบุคคลในด้านกายภาพและความต้องการ หรือความจำเป็นเฉพาะอย่างของบุคคลแต่ละคนซึ่งมีไม่เหมือนกัน

ในเรื่องบุคลิกภาพนี้ ธำรง บัวศรี (ธำรง บัวศรี 2526 : 32) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า บุคลิกภาพไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดมาพร้อมกับบุคคลนี้ทั้งหมด ยกเว้นเพียงรูปร่างหน้าตา สัดส่วน สีมืดของร่างกาย นอกนั้นเกิดจากการฝึกฝน อบรม เรียนรู้ และมีประสบการณ์ภายหลังทั้งสิ้น ความคิดดังกล่าวแล้ว มีความสอดคล้องกับ มาร์ช (Marsh. 1949 : 2) ซึ่งกล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลลัพธ์ระหว่างองค์ประกอบตามธรรมชาติของมนุษย์รวมกับสิ่งแวดล้อมและกาลเวลาโดยโครงสร้างของแต่ละคน ซึ่งจะทำให้เขามีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวเกิดขึ้น ในทำนองเดียวกันนี้ มูนน์ (Munn. 1966 : 258) ก็ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพของบุคคลเป็นผลรวมของลักษณะทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ผลของบุคลิกภาพเป็นการปะทะกันระหว่างสถานการณ์ทางชีวภาพ สถานภาพทางสังคม และอิทธิพลทางวัฒนธรรม สำหรับ มังก์ซิงเกอร์ (Munsinger. 1975 : 413) ก็ได้เน้นให้เห็นว่า บุคลิกภาพของเด็กเป็นผลจากการเชื่อมโยงทางพันธุกรรม พัฒนาการทางร่างกายกับการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ผลส่วนใหญ่มาจากพันธุกรรม ยืนยันจะเป็นตัวควบคุมพัฒนาการทางเพศ อารมณ์ และความก้าวร้าว

จากคำนิยามดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า เมื่ออธิบายถึงความหมายของคำว่า บุคลิกภาพ มักจะกล่าวถึงเรื่องทัศนคติกรรมและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป นักจิตวิทยาชื่อ แคทเทล (Cattell. 1964 : 509) มีความเชื่อว่า สถาบันทางสังคมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ คือ ครอบครัว โรงเรียน สถาบันอาชีพ กลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก ศาสนา พรรคการเมือง และประเทศชาติ

จากความหมายของบุคลิกภาพที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นตัวบุคคล รวมทั้งลักษณะทางกาย สติปัญญา อารมณ์ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และการแสดงออก ซึ่งบุคคลจะแสดงลักษณะเหล่านี้ออกมาทางพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้วพฤติกรรมนั้นย่อมมีความสำคัญต่อบุคคล ทั้งด้านกิจการงาน ชีวิตส่วนตัว และสังคม

บุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์

บุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์นั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ แต่ยังไม่มีการศึกษาหรือวิจัยเอาไว้ นอกจากนี้ ยังไม่มีแบบสำรวจตัวบุคลิกภาพดังกล่าวแล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างแบบสำรวจบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ขึ้นเอง โดยได้ดูลักษณะต่าง ๆ 10 ด้าน ที่เหมาะสมกับการเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สำรวจลักษณะด้านต่าง ๆ ของบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ โดยการแจกแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดให้แก่ ครู อาจารย์ ที่สอนวิชาศิลปะในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขาวิชาละ 4 คน รวมเป็น 16 คน ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ กรมศิลปากร 4 คน ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ 4 คน รวมทั้งหมด 24 คน ซึ่งจำนวนเท่านี้ จะทำให้อัตราความคลาดเคลื่อนจะลดลงอย่างมาก จากผลการวิจัยของ แมคมิลแลน (Macmillan) ใน พ.ศ. 2514 ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ตอบคำถามควรมีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป (สุภาพ วาณิช 2525 : 40 อ้างอิงมาจาก Macmillan. 1971 : 27 - 28)

2. รวบรวมลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ ที่ได้จากแบบสำรวจ แล้วจึงนำมาแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ให้ทั้งหมด 10 ด้าน คือ 1. ศิลปนิสัย 2. ความอดทน

3. อนุรักษ์นิยม 4. กล้าแสดงออก 5. การชอบสังคม 6. ความยืดหยุ่นได้ 7. การควบคุมอารมณ์ 8. ความเชื่อมั่นในตนเอง 9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

หลักการบำเพ็ญตนของศิลปิน

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ของไทย ปรากฏว่าไม่มีทฤษฎีหรืองานวิจัยใดที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์โดยตรง มีแต่การวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหลักในการปฏิบัติตนของศิลปิน กรมศิลปากร เป็นเอกสารที่น่าสนใจและมีความใกล้เคียงกับเรื่องบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ และเป็นหลักการในการปฏิบัติตนของนักเรียนนาฏศิลป์

สำหรับหลักการบำเพ็ญตนของศิลปินนั้นย่อมจะมีส่วนที่จะช่วยส่งผลทำให้แก่นักเรียน

นาฏศิลป์มีบุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเอาหลักการดังกล่าวมาเป็นเอกสารอ้างอิงส่วนหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้ หลักการดังกล่าวมีดังต่อไปนี้ (อาภรณ์ มนตรีศาสตร์

2517 : 62) กล่าวไว้ว่า

1. อุตสาหะ ศิลปินต้องมีความอุตสาหะ มีความเพียรพยายามในการฝึกฝนตนเอง ทั้งในด้านความรู้และความสามารถ มีความสนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทั้งความรู้รอบตัวและความรู้อื่นที่สัมพันธ์กับงานอาชีพของศิลปิน ในด้านความสามารถนั้น แม้ว่าจะมีความชำนาญชำนาญของแล้วก็ตาม ศิลปินไม่ควรทะนงตนว่าเก่งแล้ว ดีเลิศแล้ว จึงขาดการฝึกซ้อม ศิลปินต้องถือคติว่า การขาดการฝึกซ้อมเป็นม่อเกิดของความล้มเหลวโดยสิ้นเชิง

2. ตั้งใจจริง ทั้งในเวลาเรียน ฝึกซ้อมและแสดงจริง ความตั้งใจจริงนี้ ฝึกเป็นนิสัยได้โดยอาศัยการกระทำซ้ำ ๆ และบ่อยครั้ง แล้วนิสัยนี้จะปรากฏขึ้นเอง ศิลปินที่ดีนั้นจะมีความเห็นค่อนน้อยเพียงใดก็ต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุดเท่าที่ความสามารถของตนจะอำนวยได้

3. กล้าหาญ คือ ไม่รู้สึกเกรงกลัวที่จะแสดงศิลปะของตนหรือแสดงความรู้ด้านอื่นที่ตนได้ฝึกฝนและศึกษามาแล้วอย่างดี ความกล้าหาญต้องอาศัยความเชื่อมั่นตนเองเป็นหลัก ความเชื่อมั่นจะมีหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่ยอมรับสภาพความเป็นจริงของตัวเองว่า มีความรู้ความสามารถจริงแค่ไหน เพียงไร ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นผู้ที่กล้าหาญและสามารถ

ปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบให้ดีเด่นเป็นพิเศษเสมอ

4. ร่ำเร้ง ศิลปินเป็นผู้ที่ทำให้ผู้อื่นสนุกสนานร่ำเร้ง ฉะนั้น ตนเองก็ต้องเป็นผู้ที่มีอารมณ์ร่ำเร้งแจ่มใสด้วย ศิลปินต้องเป็นผู้มองโลกในแง่ดีเสมอ ควรเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขัน พอสวมควร รู้จักปฏิบัติตนให้อยู่ในขอบเขตและรู้จักกาลเทศะ มีใจทำตนให้สนุกสนานร่ำเร้ง เสียจนขาดมารยาทที่ดี หรือทำให้งานเสีย

5. มารยาท ต้องมีมารยาทเรียบร้อยทั้งกับคนในหมู่คณะและบุคคลอื่นทั่วไป ความเย่อหยิ่งทะนงตัวไม่ควรเป็นตัวศิลปินที่ดี ศิลปินต้องมีความสำรวมในการปรากฏกายต่อที่ชุมชน ระมัดระวังในเรื่องการกินอยู่และอื่น ๆ รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ

6. รักษาเกียรติ โดยยึดความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นหลักประจำใจ ไม่ประพฤติตนเหลวไหล คือ ลุ่มหลงในอบายมุข นอกจากจะรักษาเกียรติของตนเองแล้ว ศิลปินที่ดีต้องรักษาเกียรติของศิลปินด้วย เช่น ไม่มั่วสุมศิลปะไปในทางที่ผิดจนกลายเป็นอนาจาร หรือลดค่าของศิลปะเพราะเห็นแก่สินจ้างรางวัล

7. หน้าที่ เป็นสิ่งที่ต้องรักษาและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดโดยตั้งใจทำให้ดีที่สุด ถ้าไม่เข้าใจหน้าที่ของตน ต้องไต่ถามจนเข้าใจแจ่มแจ้ง ทางศาสนาถือว่า ผู้ใดทำตามหน้าที่ ผู้นั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติธรรม อนึ่ง อย่าทำงานก้าวร้าวเหยียดหยามผู้อื่นเป็นอันขาด

8. ตรงต่อเวลา การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญในวงการศิลปะอย่างยิ่ง เพราะมีผู้ทำงานร่วมกันหลายฝ่าย และต้องการความพร้อมเพียงในการปฏิบัติเป็นขั้น ๆ นับตั้งแต่การเตรียมการ การฝึกซ้อม และการแสดงจริง การนัดแนะเรื่องเวลาต้องรอบคอบ อย่าให้ผิดพลาดขึ้นได้ ศิลปินต้องเป็นผู้ตรงต่อเวลา หักนี้เพื่อความสำเร็จของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย

9. สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความสามัคคีจะทำให้เกิดประโยชน์ความสุขและความสำเร็จให้เกิดกับกิจการและหมู่คณะ การหลงตนผิดและความคิดริษยา เป็นม่อเกิดของความแตกแยกในหมู่ศิลปิน ต้องเข้าใจว่า คนทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด ไม่ว่าผู้นั้นจะแสดงเป็นตัวอะไร หรือทำหน้าที่สำคัญมากน้อยต่างกันเพียงไร งานศิลปะเป็นงานที่ต้องอาศัยความสามัคคีของกลุ่มบุคคล

10. ขันติ คือ ความอดทน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ศิลปินต้องอดทนต่อความยากลำบาก และอุปสรรคต่าง ๆ ที่มิใช่งานศิลปะ ในหมู่ศิลปินด้วยกันเองก็ต้องรู้จักอดกลั้นต่อความไม่พึงพอใจ

ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในกลุ่มคนหมู่มากในขณะปฏิบัติหน้าที่

11. ใจนักกีฬา ต้องเป็นผู้รู้จักแพ้ รู้จักชนะ ในการประชันขันแข่งทางวิชาการ และการแสดงความสามารถ ถ้าชนะก็ไม่เยาะเย้ยคู่แข่งชั้นที่แพ้ ถ้าแพ้ก็ไม่เสียใจจนเกิด เหตุ หรือเกิดความพยายาบทคิดแก้แค้นหรือหมกมุ่นใจที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะต่อไปอีก ตรงกันข้ามต้องสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้น คิดแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง นำเอาข้อดี ของคู่แข่งชั้นที่ชนะนั้นมา เป็นความรู้และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเองต่อไป

12. ควบคุมอารมณ์ ศิลปินเป็นผู้ที่มีอารมณ์รุนแรงเป็นปกติวิสัย ถ้าเกิดความรู้สึกไม่ พอใจต้องรู้จักอดกลั้นและควบคุมอารมณ์ได้ ต้องไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวมาบดบังงานในหน้าที่ รู้จักแบ่งงานกับอารมณ์ออกจากกัน เมื่อต้องปฏิบัติงานก็ทำไปตามหน้าที่ แม้จะมีอารมณ์รุนแรง เคือง กับผู้ร่วมงานหรือผู้แสดงมากเพียงใดก็ตาม เช่น ศิลปินผู้หนึ่งอยู่ในระหว่างความโศกเศร้า แต่ต้องแสดงบทบาทตลกเฮฮาและยิ่งไปกว่านั้นเพื่อนคู่หูที่เคยแสดงตลกด้วยกัน มีอันต้องโกรธ เคืองกันอย่างมาก แต่ต้องร่วมแสดงบทบาทด้วยกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ศิลปินผู้นี้จะ ต้องแสดงบทบาทให้คนดูหัวเราะได้เหมือนเช่นเคยร่วมกับเพื่อนที่โกรธกันนั้นให้เหมือนกับว่า ไม่เคยมีเรื่องโกรธเคืองกันมาก่อนเลย ดังนั้นเป็นต้น คือการควบคุมอารมณ์ให้แยกออกจาก งานในหน้าที่

13. อุทิศตนเพื่อศิลปะ ศิลปินต้องอุทิศตนเพื่อเชิดชูศิลปะ มิฉะนั้นงานศิลปะของ ตนก็จะหมดความหมายต่อประชาชน คติศิลปินข้อนี้มีความหมายต่อศิลปินมาก ในการ อุทิศตนเพื่อศิลปะจะต้องรู้จักคำว่าเสียสละ ซึ่งหมายถึงสิ่งใด ๆ ก็ตามที่ศิลปินสามารถสละได้ แล้วก็ควรทำทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของอาชีพ

จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพทั้ง ๑๐ ด้าน ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่ได้จากการสำรวจ มา นั้น มีความสอดคล้องกับหลักการบำเพ็ญตนของศิลปินเป็นส่วนใหญ่

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุคลิกภาพได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีปัญหาอยู่ว่า แต่ละ บัณฑิตนั้นมีอิทธิพลมากน้อยต่างกันอย่างไรหรือไม่ นักจิตวิทยาให้คำตอบได้เพียงว่าบุคลิกภาพ มีใช่ผลผลิตของพันธุกรรมหรือสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ แต่บุคลิกภาพเป็นผล

ของปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของทั้ง 2 ปัจจัย กระนั้นก็ตาม นักจิตวิทยาส่วนใหญ่มักจะศึกษา โดยเน้นที่อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรม เพราะอิทธิพลของพันธุกรรม นั้นยากที่จะพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ ทฤษฎีของนักจิตวิทยาที่อธิบายถึงพัฒนาการของบุคลิกภาพด้วย อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมีมาก เช่น ตามทฤษฎีของ ฮัลโลว์ (Harlock. 1898 : 140 citing Sullivan. 1950 : 192 - 136) มีความเชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพเป็น การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เขาเห็นว่าสิ่งที่เป็พื้นฐานที่จะพัฒนาบุคลิกภาพนั้นไม่ได้มีมา แต่กำเนิด แต่เป็นเพราะการประสบความสำเร็จในการได้รับการตอบสนองความต้องการ พื้นฐานทางร่างกาย จากบิดามารดาจะทำให้เด็กมีประสบการณ์ที่ดี น่าพอใจ มีความรู้สึกที่ดี ต่อบุคคลอื่น ถ้าตรงกันข้าม หากไม่ได้ได้รับการตอบสนองที่ดีจากบิดามารดา เด็กจะเกิดความ วิตกกังวล ซึ่งจะขัดขวางพัฒนาการของบุคลิกภาพขึ้นต่อไป

ในทำนองเดียวกัน ฮอร์นีย์ (Horney. 1969 : 134 - 150) เชื่อว่า บุคลิกภาพของคนที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดชีวิตของเขา ซึ่งเป็นผลจากการที่ประสบ ประสพการณ์ต่าง ๆ มาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งโต ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของ เด็ก โรงเรียนก็มีอิทธิพลไม่น้อยไปกว่าครอบครัว ดังนั้น ปัจจัยที่มีส่วนต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ของบุคคลมากก็คือ ครอบครัว และโรงเรียน นอกจากนี้ นักจิตวิทยากลุ่มที่เชื่อว่า บุคลิกภาพ เป็นส่วนรวมทั้งร่างกายและจิตใจนั้น จะเน้นมากก็คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่จะพัฒนาไปได้อย่างดี ถ้าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ ฟรอมม์ (Fromm) ที่มีความเชื่อว่า บุคลิกภาพของคนเป็นผลมาจากแรงกดดันของสังคมและวัฒนธรรม มากกว่าพัฒนาทางกาย บุคลิกภาพเป็นผลผลิตของสภาพสังคม เพราะบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่เกิดจาก การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลและเกิดจากการเรียนรู้ตามวัฒนธรรมของสังคมที่เขาอยู่

เนื่องจากบุคลิกภาพนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ จึงทำให้มีผู้ศึกษาทฤษฎีการ เลือกอาชีพขึ้น ชื่อ ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice) ฮอลแลนด์ (Holland. 1966 : 132) ในฐานะผู้ศึกษาทฤษฎี มีความเห็นว่า ความสนใจในอาชีพและความชอบในอาชีพของบุคคลมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพ ของแต่ละคน นอกจากนี้ ฮอลแลนด์ได้แบ่งประเภทของบุคคลตามลักษณะบุคลิกภาพไว้ 6 ลักษณะ

สำหรับบุคลิภาพที่เรียกว่า The Artistic Person บุคคลประเภทนี้ จะชอบอาชีพทางด้านดนตรี วรรณคดี การละครและศิลปะ บุคคลประเภทนี้จะไม่ชอบกิจกรรมและบทบาทของผู้ชาย เช่น การเล่นเกมกีฬา ซ้อมรถยนต์ มีลักษณะของความเป็นผู้หญิง บางอย่างเก็บอารมณ์นึกความรู้สึกภายใน ไวต่อความรู้สึก มีแรงกระตุ้น และมีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มมากกว่ากลุ่มอื่น มีความถนัดทางภาษามากกว่าคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ ฮอลแลนด์ ได้สรุปไว้ว่า การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลเป็นการแสดงถึงบุคลิภาพของเขา ดังนั้น บุคคลที่ทำงานในอาชีพหนึ่ง ๆ นั้น จะมีบุคลิภาพคล้ายคลึงกัน ในเรื่องเดียวกันนี้ได้มีการศึกษาวิจัยกันมากพอสมควรทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังจะกล่าวต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

มิลเลอร์ (Miller. 1960 : 21) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคลิภาพที่มีต่ออาชีพสามกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลในตำแหน่ง หัวหน้าผู้ควบคุม เลขานุการแผนกธุรกิจ และคนงานที่อยู่ในสมาคม Y.M.C.A ทั้งหมด เลือกรวมตัวอย่างกลุ่มละ 50 คน โดยใช้แบบทดสอบ M.M.P.I. และ E.P.P.S ผลการวิจัยปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างบุคลิภาพของคนในสามกลุ่ม จากผลการวิจัยของมิลเลอร์แสดงให้เห็นว่า อาชีพที่บุคคลกระทำอยู่มีผลต่อบุคลิภาพ ซึ่งการวิจัยนี้ต่อมาในปี 1965 เอลตัน (Elton. 1967 : 14) ก็ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาชีพกับการเลือกอาชีพ จะเป็นเครื่องหมายบุคลิภาพและความถนัดของนิสิตชาย จำนวน 875 คน ที่มหาวิทยาลัย Kentucky โดยใช้แบบทดสอบ A.C.T (American College Test) วัดความถนัด และใช้แบบทดสอบ O.P.I (Omnibus Personality Inventory) วัดบุคลิภาพ ผลการศึกษาคือ อาชีพที่นิสิตชายเลือกกันมากที่สุด ได้แก่ อาชีพวิศวกร เกษตรกร และเทคนิควิทยา รองลงมาได้แก่ อาชีพแพทย์ นักบริหาร นักปกครอง นักธุรกิจ นักศิลปะ นักมนุษยวิทยา และนักวิทยาศาสตร์ นิสิตที่เลือกอาชีพศิลปะและนักมนุษยวิทยา มีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิภาพด้านความอดทนและความเป็นตัวของตัวเองสูงกว่านิสิตที่เลือกอาชีพวิศวกร เกษตรกร และเทคนิควิทยา นิสิตที่เลือกอาชีพธุรกิจและการเงิน มีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิภาพด้านความอดทนและความเป็นตัวของตัวเองสูงกว่านิสิตที่เลือกอาชีพสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกร

เกษตรกร เทคนิควิทยา และแพทย์ แต่ต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพในสาขาศิลปะและมนุษยวิทยา

ในปีเดียวกัน เอลตัน และ โรส (Elton and Rose. 1967 : 1341) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของอาชีพกับการเลือกอาชีพ จะเป็นเครื่องทำนายบุคลิกภาพ การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาเหมือนกัน แต่ศึกษากับนิสิตหญิง จำนวน 637 คน ที่มหาวิทยาลัย Kentucky เช่นเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตหญิงที่เลือกอาชีพต่างกันนั้นมีบุคลิกภาพและความถนัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาชีพที่นิสิตหญิงมีความสนใจเลือกมากที่สุดได้แก่ อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ครู รองลงมาได้แก่ แพทย์ นักศิลปะ มนุษยวิทยา นักบริหาร นักปกครอง นักวิทยาศาสตร์ และนักธุรกิจการเงินตามลำดับ นิสิตที่เลือกอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ครู มีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้านบทบาทความเป็นชาย ต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์หรือแพทย์ แต่ต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพศิลปะ มนุษยวิทยา

จากผลการวิจัยทั้งสองนี้ จะเห็นได้ว่า นิสิตชายและหญิงเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน และนิสิตที่เลือกอาชีพต่างกันมีบุคลิกภาพแตกต่างกันอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีผู้ศึกษาวิจัยถึงตัวแปรด้านที่เพศมีผลทำให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน คือ เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1957 : 212) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาชายหญิง ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีอายุเกิน 16 ปี ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา มีจำนวนทั้งสิ้น 1,509 คน ชาย 760 คน หญิง 749 คน บุคคลทั่วไปที่มีใช้นักศึกษาจำนวน 8,963 คน เป็นชาย 4,031 คน เป็นหญิง 4,932 คน ให้ตอบแบบทดสอบ E.P.P.S ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาชายมีความต้องการมากกว่านักศึกษาหญิงในด้านผลสัมฤทธิ์ ความต้องการเป็นอิสระ มีอำนาจเหนือผู้อื่น คบเพื่อนต่างเพศและความต้องการเชิงรุก แต่น้อยกว่าในด้านความต้องการยกย่องผู้อื่น ผูกไมตรีกับผู้อื่น เข้าใจตนเองและคนอื่น ขอความช่วยเหลือและถ่อมตน ส่วนบุคคลทั่วไปนั้น พบว่า ผู้ชายมีความต้องการมากกว่าผู้หญิงในด้านผลสัมฤทธิ์ การแสดงออก ห่วงการเป็นอิสระ มีอำนาจเหนือผู้อื่น ความอดทน คบเพื่อนต่างเพศและความต้องการเชิงรุก แต่น้อยกว่าในด้านความต้องการยกย่องผู้อื่น ความเป็นระเบียบ ผูกไมตรีกับผู้อื่น ขอความช่วยเหลือ การถ่อมตนให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและต้องการเปลี่ยนแปลง จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า เพศหญิงกับเพศชายมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาและบุคคลทั่วไป

นอกจากนี้ยังมี ฮามาเช็ค และ โมรี (Hamacheck and Mori. 1964 : 158)

ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียนฝึกหัดครูชายหญิง ของมหาวิทยาลัยมิชิแกน จำนวน 246 คน โดยใช้แบบทดสอบ E.P.P.S ผลปรากฏว่า นักเรียนฝึกหัดครูชายมีความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่นสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ เอ็คเวิร์ตส์ ได้ศึกษากับนักศึกษาคนอื่น ๆ ส่วนนักเรียนฝึกหัดครูหญิง มีความต้องการมากกว่านักศึกษาวิชาอื่น ๆ ทางด้านการผูกไมตรีกับผู้อื่น การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การขอความช่วยเหลือ การถ่อมตนและความต้องการเปลี่ยนแปลง แต่น้อยกว่าทางด้านความต้องการผลสัมฤทธิ์ เป็นอิสระ มีอำนาจเหนือผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นและความต้องการเชิงรุก นอกจากนี้ นักเรียนฝึกหัดครูหญิง ยังมีความต้องการคบเพื่อนต่างเพศน้อยกว่านักศึกษาคณะวิชาอื่น ๆ อีกด้วย สำหรับนักเรียนฝึกหัดครูชายมีความต้องการมากกว่านักศึกษาคณะวิชาอื่น ๆ ในด้านผลสัมฤทธิ์ ความเป็นอิสระ การมีอำนาจเหนือผู้อื่นและความต้องการเชิงรุก แต่น้อยกว่าทางด้านผูกไมตรีกับผู้อื่น การยกย่องผู้อื่น การขอความช่วยเหลือ การถ่อมตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และความต้องการเปลี่ยนแปลง นักเรียนฝึกหัดครูหญิง มีความต้องการน้อยกว่านักศึกษาคณะวิชาอื่น ๆ เกือบทั้งหมด ยกเว้นความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ และนอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกหัดครูหญิงมีความต้องการมากกว่านักเรียนฝึกหัดครูชายทางด้านความต้องการผูกไมตรีกับผู้อื่น การขอความช่วยเหลือ การช่วยเหลือผู้อื่นและความต้องการเปลี่ยนแปลง แต่น้อยกว่าทางด้านความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความต้องการเชิงรุกและความต้องการเป็นอิสระ

จากผลการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า นักเรียนฝึกหัดครูชาย มีบุคลิกภาพแตกต่างจากบุคลิกภาพนักเรียนฝึกหัดครูหญิง นอกจากนี้ นักเรียนฝึกหัดครูมีบุคลิกภาพแตกต่างจากนักศึกษาคณะวิชาอื่น ซึ่งในเรื่องบุคลิกภาพของนักศึกษาที่เรียนต่างคณะกันได้มีผู้ศึกษาวิจัยคือ เกร็บฮาร์ท และฮอยท์ (Grebhart and Hoyt. 1958 : 125 - 128) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านความต้องการของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 310 คน คณะอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จำนวน 430 คน ในมหาวิทยาลัยแคนซัส ในปี 1956 - 1957 โดยใช้แบบทดสอบ E.P.P.S ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาแต่ละคณะมีบุคลิกภาพเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกัน นักศึกษาที่เรียนต่างคณะกันมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

นอกจากนี้ รีมมิช (Roemmich. 1967 : 24 - 26) ได้เปรียบเทียบความต้องการของผู้ทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวชาย หญิง โดยใช้ผู้ทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวที่ทำงานในสถาบันที่วิทยาลัยซานติเอโก จำนวน 58 คน ชาย 28 คน หญิง 20 คน ตอบแบบทดสอบ E.P.P.S ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวเพศหญิงมีความต้องการมากกว่าผู้ทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวเพศชายทางด้านความต้องการเปลี่ยนแปลง แต่น้อยกว่าด้านความต้องการผลสัมฤทธิ์ มีอำนาจเหนือผู้อื่น จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในอาชีพใดก็ตาม เพศชายกับเพศหญิงมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ผลของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพยังสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการสอบคัดเลือกนักศึกษาได้ด้วย เช่น การศึกษาของ คูก (Cook. 1961 : 86) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครู โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งวัดโดยแบบทดสอบ E.P.P.S พบว่ามีลักษณะที่นำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษาฝึกหัดครู คือ มีความสุภาพอ่อนน้อม เป็นที่เชื่อถือได้ มีความปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับความเหมาะสมได้ และมีความรับผิดชอบงานที่ทำ จะเห็นได้ว่า จากผลการวิจัยทำให้เราทราบว่าเพศ มีผลทำให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน และบุคคลต่างอาชีพหรือเรียนต่างคณะกันมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการศึกษาวิจัยยังสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการสอบคัดเลือกได้ด้วย

จากการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีผู้ศึกษาว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อบุคลิกภาพหรือไม่ คือ ครู๊ก (Krug 1959 : 133 - 136) ศึกษาความต้องการของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีที่หนึ่ง จำนวน 411 คน โดยใช้แบบทดสอบ E.P.P.S ผลปรากฏว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านความต้องการยกย่องผู้อื่น ความเป็นระเบียบ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น การยอมรับผิดและการคบเพื่อนต่างเพศ

จากผลการศึกษาวิจัยของต่างประเทศที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า บุคคลที่มีอาชีพต่างกัน นักศึกษาที่เรียนต่างคณะเพศชายและเพศหญิง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

งานวิจัยในประเทศ

ระจิต ตรีพุทธรัตน์ (ระจิต ตรีพุทธรัตน์ 2510 : 49) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาพุมพืดกับการรับรู้ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน เป็นชาย 30 คน เป็นหญิง 30 คน อาจารย์ 12 คน เป็นชาย 4 คน เป็นหญิง 8 คน โดยใช้แบบทดสอบ E.P.P.S วัดความต้องการของนิสิต 15 ประเภท ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการทางด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นิสิตชายมีความต้องการแสดงออก การคบเพื่อนต่างเพศ มากกว่านิสิตหญิงและนิสิตหญิงมีความต้องการมากกว่านิสิตชายทางด้าน การผูกไมตรีกับผู้อื่น การขอความช่วยเหลือผู้อื่น จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพของนิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการทางด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หลังจากนั้น พรณราย นิมขุนทด (พรณราย นิมขุนทด 2512 : 92) ได้ทำการวิจัยเรื่องความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี จำนวน 78 คน โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความสนใจเกี่ยวกับอาชีพและแบบทดสอบบุคลิกภาพ E.P.P.S ผลการศึกษพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนที่มีความสนใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกันมีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงแต่ละกลุ่มมีความสนใจในการเลือกอาชีพประเภทเดียวกัน ก็มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากผลการวิจัยนี้เราจะพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีความสนใจในการเลือกอาชีพประเภทเดียวกัน ยังมีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนอกจากนี้นักเรียนเพศเดียวกันที่มีความสนใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ละออ พงษ์พานิช (ละออ พงษ์พานิช 2511 : 64) ได้ใช้แบบทดสอบเพื่อศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 15 ด้านของบุคคลในอาชีพครู แพทย์ วิศวกร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 60 คน ชาย 30 คน หญิง 30 คน แพทย์ 100 คน ชาย 67 คน หญิง 33 คน วิศวกร 100 คน เป็นชายทั้งหมด ซึ่งประกอบอาชีพในกรุงเทพฯ ปรากฏผลดังนี้

1. ครูหญิงมีความต้องการยกย่องผู้อื่นและความต้องการขอความช่วยเหลือมากกว่าครูชายแต่น้อยกว่าทางด้านความเป็นระเบียบ และคบเพื่อนต่างเพศ
 2. แพทย์หญิงมีความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความต้องการขอความช่วยเหลือและความต้องการเปลี่ยนแปลงมากกว่าแพทย์ชาย แต่น้อยกว่าทางด้านความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น และความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ
 3. ครูชายต้องการความเป็นระเบียบและความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากกว่าแพทย์ชายและความต้องการเชิงรุก
 4. แพทย์หญิง มีความต้องการเชิงรุกมากกว่าครูหญิง
 5. ความต้องการด้านการยกย่องผู้อื่น ด้านการผูกไมตรีกับผู้อื่น ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่นจะสูงสุดในกลุ่มครู รองลงมาคือ แพทย์ และวิศวกรน้อยที่สุด ครูมีความต้องการความเป็นระเบียบมากที่สุด รองลงมาคือ วิศวกรและแพทย์น้อยที่สุด ความต้องการเป็นอิสระและความต้องการคบเพื่อนต่างเพศในกลุ่มวิศวกร แพทย์ และครู รองลงมาตามลำดับ ในเรื่องของความต้องการเชิงรุก สูงสุดในกลุ่มแพทย์ รองลงมาคือ วิศวกร และครูน้อยที่สุด
- จากผลการวิจัยของ ละออ พงษ์พานิช นี้ช่วยในการสนับสนุนผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วในเรื่องอาชีพแต่ละอาชีพ เพศชายและเพศหญิง มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน และนอกจากนี้ยังมีการวิจัยที่สนับสนุนเรื่องนี้ก็คือ บุญสนอง ไกรเนตร (บุญสนอง ไกรเนตร 2515 : 101) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการระหว่างผู้ศึกษาวิชาชีพครูและวิชาชีพพยาบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา 100 คน เป็นชาย 50 คน เป็นหญิง 50 คน และใช้นักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลโรงพยาบาลหญิง 50 คน และวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ สภาภาษาชาวไทย 50 คน โดยแบบทดสอบ E.P.P.S ผลปรากฏดังนี้ กลุ่มครูมีความต้องการสูงกว่ากลุ่มพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านความต้องการอิสระและการคบเพื่อนต่างเพศ แต่ต่ำกว่าทางด้านความเป็นระเบียบ ความอดทน และการขอความช่วยเหลือ ครูชายมีความต้องการทั้งตนเองและคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าครูหญิง และต่ำกว่าทางด้านการยอมรับผิดและการเปลี่ยนแปลง จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพของครูแตกต่างจากพยาบาล และครูหญิงแตกต่างกับครูชาย ซึ่งผลการศึกษาวิจัยนี้ ก็ได้ผลเช่นเดียวกันกับของ บรรจบ สุพรรณพิทักษ์ (บรรจบ สุพรรณพิทักษ์ 2525 : 159) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของ

ครูพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้ตัวอย่างของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก จำนวน 315 คน ให้ตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย จากการวิจัยพบว่า คะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาชายสูงกว่าคะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาหญิง

นอกจากนี้ รัตนา เทพคลไชย (รัตนา เทพคลไชย 2518 : 61) ได้ทำการศึกษาวิจัยบุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัดด้วย E.P.P.S โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 480 คน ซึ่งสุ่มมาจากนิสิต 10 คณะ ผลจากการวิจัยพบว่า นิสิตชายหญิงที่ศึกษาในคณะเดียวกัน มีบุคลิกภาพด้านความต้องการแตกต่างกันบางประเภท ยกเว้น คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และบุคลิกภาพด้านความต้องการของนิสิตที่ศึกษาต่างคณะกันมีความแตกต่างกันแปดประเภท คือ บุคลิกภาพด้านความต้องการแสดงออก พึ่งตนเอง มีอำนาจเหนือผู้อื่น พบเพื่อนต่างเพศ มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนบุคลิกภาพด้านความต้องการไม่ตรีสัมพันธ์ ขอความช่วยเหลือ เปลี่ยนแปลง ออทน มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีบุคลิกภาพด้านความต้องการที่เด่นที่สุดคือ ช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนบุคลิกภาพด้านความต้องการแสดงออกนั้น มีน้อยที่สุด จากผลการวิจัยนี้ สรุปได้ว่า นิสิตชาย นิสิตหญิง มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันและนิสิตที่เรียนต่างคณะกันมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

นอกจากนี้ สุวิทย์ สังโยคะ (สุวิทย์ สังโยคะ 2514 : 63) ได้ทำการศึกษามุขลักษณะของนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับปีที่ 2 และประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ณ วิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 6 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 202 คน เป็นนักศึกษาชั้น ป.กศ. จำนวน 101 คน และนักศึกษาชั้น ป.กศ.สูง จำนวน 101 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. นักศึกษา ป.กศ. สูง มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์กว่านักศึกษา ป.กศ. ซึ่งมีปัญหาในด้านการปรับตัว คือ ยังคบเพื่อนยาก ขี้อาย อ่อนไหวง่าย ในด้านการปฏิบัติตามแบบแผน คือ ยังขาดความรับผิดชอบ มีความคับข้องใจที่จะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ และมีปัญหาด้านความมั่นคงทางอารมณ์ มีความรู้สึกไม่มีความสุข หงุดหงิด หว่นไหวง่าย อารมณ์ไม่มั่นคง

2. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์กว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งมีบุคลิกภาพที่ด้อยกว่าในด้านการแสดงออก ความเป็นผู้นำ และการปรับตัว

จากการศึกษาวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยทั้งหมดที่กล่าวมา จะได้ข้อสรุปต่าง ๆ ที่สนับสนุนว่า บุคคลที่มีอาชีพต่างกัน เพศชาย เพศหญิง นักศึกษาที่เรียนต่างคณะกัน เรียนต่างระดับกัน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีคุณลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนนาฏศิลป์เพศชายและเพศหญิงมีคุณลักษณะแตกต่างกัน
2. นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากันมีคุณลักษณะแตกต่างกัน
3. นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนในระดับต่างกันมีคุณลักษณะแตกต่างกัน
4. นักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในแต่ละสาขาวิชาและระดับชั้นมีคุณลักษณะแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. สำนวณลักษณะด้านต่าง ๆ ของบุคคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์
3. ศึกษาเอกสารงานวิจัย และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
6. เก็บรวบรวมข้อมูล
7. วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 1,960 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 การดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

1. ในแต่ละสาขาวิชา ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มมาสาขาวิชาละ 24 เปอร์เซ็นต์
2. ในแต่ละสาขาวิชาที่สุ่มได้ ทำการสุ่มต่อไปได้ในแต่ละระดับชั้น
3. ในแต่ละระดับชั้นที่สุ่มได้ ทำการสุ่มต่อไปให้ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง

4. หลังจากได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นและแต่ละสาขาแล้ว ผู้วิจัยจึงแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ

รายละเอียดเรื่องจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามตัวแปรต่าง ๆ ปรากฏในตารางที่ 1

ตาราง 1 ตารางกลุ่มตัวอย่าง

สาขา ระดับชั้น	นาฏศิลป์ไทย				ดุริยางค์ไทย				นาฏศิลป์สากล				ดุริยางค์สากล				รวม				
	ชาย หญิง		รวม		ผลสัมฤทธิ์		ผลสัมฤทธิ์		ผลสัมฤทธิ์		ผลสัมฤทธิ์		ผลสัมฤทธิ์								
	ชาย	หญิง	รวม	สูง	ต่ำ	ชาย	หญิง	รวม	สูง	ต่ำ	ชาย	หญิง	รวม	สูง	ต่ำ						
นาฏศิลป์ชั้นต้น	20	64	84	21	21	14	20	34	9	9	-	16	16	4	4	15	18	33	8	8	167
นาฏศิลป์ชั้นกลาง	20	65	85	21	21	15	19	34	9	9	-	15	15	4	4	15	17	32	8	8	166
นาฏศิลป์ชั้นสูง	19	64	83	21	21	13	20	33	8	8	-	14	14	3	3	12	13	30	8	8	160
รวม	252				101				45				95				493				

กลุ่มตัวอย่างนี้คิดเป็น 24 เปอร์เซ็นต์ ของประชากร ผลการวิจัยจะยอมให้มีโอกาสผิดพลาดได้ 4 เปอร์เซ็นต์ (Yamane. 1964 : 886)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยดำเนินการตั้งต่อไปนี้

1. สำรวจลักษณะด้านต่าง ๆ ของบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ โดยการแจกแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดให้แก่ ครู อาจารย์ ที่สอนวิชาศิลปะในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขาวิชาละ 4 คน รวมเป็น 16 คน ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ กรมศิลปากร 4 คน ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ 4 คน รวมทั้งหมด 24 คน ซึ่งจำนวน 24 คน ข้อมูลที่ได้เชื่อถือได้ จากผลการวิจัยของ แมคมิลแลน (Macmillan) จะต้องมีความถี่ตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป

2. รวบรวมลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้จากแบบสำรวจแล้วจึงนำมาแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ทั้งหมด 10 ด้าน คือ 1. ศิลปินนิสัย 2. ความอดทน 3. อนุรักษนิยม 4. กล้าแสดงออก 5. การชอบสังคม 6. ความยืดหยุ่นได้ 7. การควบคุมอารมณ์ 8. ความเชื่อมั่นในตนเอง 9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

3. ศึกษาเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4. สร้างแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 นำนิยามศัพท์เฉพาะในแต่ละด้านทั้ง 10 ด้าน มาแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ

4.2 สร้างข้อคำถามโดยยึดพฤติกรรมย่อย ๆ เป็นหลักในการสร้างเครื่องมือ

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ที่สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยการนำแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ 2 ท่าน นักวัดผล 1 ท่าน และนักแนะแนว 1 ท่าน ตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหาและภาษาเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

5.2 หาอำนาจการจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยการนำแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดไว้ รวมคะแนนแต่ละคน จัดเรียงคะแนนจากสูงไปหาต่ำ ตัดเอาคะแนนสูงสุดมา 25 เปอร์เซนต์ แยกไว้เป็นกลุ่มสูงและตัดคะแนนจากน้อยที่สุดขึ้นไป 25 เปอร์เซนต์ แยกไว้เป็นกลุ่มต่ำ จากนั้นนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ

โดยใช้ $r = \frac{R_H - R_L}{N/2}$ และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงคือ $r = .5$ ขึ้นไป เป็นแบบสำรวจฉบับจริง

5.3 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ โดยใช้สูตร กูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson Reliability) $K - R_{21}$ ผลการตรวจสอบแบบสำรวจนี้มีค่าความเชื่อมั่น = .8399

ลักษณะของแบบสำรวจ

แบบสำรวจบุคลิกภาพ มีจำนวน 100 ข้อ ผู้ตอบแบบสำรวจต้องตอบในข้อความนั้นว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" รายละเอียดของคำชี้แจงในการตอบมีอยู่ในแบบสำรวจ กระดาษคำตอบแยกต่างหากจากตัวแบบสำรวจเพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวอย่างแบบสำรวจ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
แบบสำรวจนี้เป็นเพียงการสำรวจบุคลิกภาพ ดังนั้น จึงไม่มีคำตอบที่ถูกต้องตายตัว ให้นักเรียน
ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ได้กระตือรือร้นตอบให้ตรงกับลักษณะของตนเอง

ชื่อ	คำถาม	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
	<u>ด้านศิลปะนิสัย</u>		
(0)	ข้าพเจ้าชอบไปดูนิทรรศการทางศิลปะเสมอ		
(00)	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยกับเพื่อน ๆ เรื่องทางนาฏศิลป์หรือดนตรี		
	<u>ด้านกล้าแสดงออก</u>		
(000)	ข้าพเจ้าชอบออกไปแสดงสิ่งต่าง ๆ ให้เพื่อน ๆ ดูเสมอ		
(0000)	ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวเมื่อต้องไปปรากฏกายต่อหน้ากลุ่มชน		

การตรวจให้คะแนน

มีเกณฑ์ดังนี้

ถ้า คำตอบตรงกับที่กำหนดให้ไว้	1	คะแนน
คำตอบผิดจากที่กำหนดให้ไว้	0	คะแนน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. สํารวจรายชื่อักเรียนนาฏศิลป์แยกตามสาขา จากฝ่ายทะเบียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ แล้วทำการสุ่ม
2. ติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอให้นักเรียนนาฏศิลป์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวันและเวลาในการทดสอบ

3. เตรียมแบบสำรวจ วางแผนดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
4. อธิบายให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการสำรวจ
5. อธิบายให้ผู้สอบทุกคนเข้าใจวิธีทำแบบสำรวจและวิธีการตอบเสียก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มทำ
6. นำกระดาษคำตอบที่ได้มาตรวจดูความเรียบร้อย และเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ตรวจนับคะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ มีดังต่อไปนี้

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจเป็นรายข้อ แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร (สุภาพ วาดเขียน 2525 : 62)

$$r = \frac{R_H - R_L}{N/2}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก

R_H แทน จำนวนคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกในกลุ่มสูง

R_L แทน จำนวนคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ

- 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ โดยใช้สูตร

(Kuder - Richardson Reliability) จากสูตร (ปร

$$K - R_{21} : r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{x}(n - \bar{x})}{nS_x^2} \right]$$

- เมื่อ r_{xx} แทน ค่าความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อสอบในแบบสำรวจ
 $\bar{x}$ แทน มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนข้อสอบทั้งหมด
 S_x^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2522 : 51)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคน

2.2 นำค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบ โดยแสดงในรูปกราฟเส้นตรง และนำมาหาความแตกต่างของบุคคลิกภาพ โดยเปรียบเทียบทีละสองกลุ่ม โดยใช้ t - test แบบ Independent Measure (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 96)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

$$df = \frac{\frac{(s_1^2 / n_1 + s_2^2 / n_2)^2}{\frac{(s_1^2 / n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(s_2^2 / n_2)^2}{n_2 - 1}}}{1}$$

- เมื่อ t แทน ค่าวิกฤติในการตรวจสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
- s_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
- s_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
- n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1
- n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 2

2.3 เปรียบเทียบบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ 4 สาขา โดยใช้ One - way Analysis of Variance ซึ่งสรุปเป็นตารางดังนี้ (อนันต์ ศรีโสภา 2521 : 248)

Source of Variation	SS	df	MS	F
Between	$N \sum (\bar{X}_j - \bar{X})^2$	$j - 1$	$\frac{SS}{j - 1}$	$\frac{MS_b}{MS_w}$
Within	$\sum \sum (x_{ji} - \bar{X}_j)^2$	$n - j$	$\frac{SS_w}{N - j}$	
Total	$\sum \sum (x_{ji} - \bar{X})^2$	$n - 1$		

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution

SS แทน Sum of Square

MS_b แทน Mean Square ระหว่างกลุ่มที่ศึกษา

MS_w แทน Mean Square ภายในกลุ่มที่ศึกษา
 j แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต้องทดสอบต่อเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls comparison method)
 2.4 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนานาชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในแต่ละสาขาวิชาและระดับชั้นเรียนโดยใช้ Mann - Whitney U test (เอกชัย ชัยประเสริฐสิทธิ 2524 : 45)

$$\begin{aligned}
 U_1 &= n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - \sum R_1 \\
 U_2 &= n_1 n_2 + \frac{n_2 (n_2 + 1)}{2} - \sum R_2
 \end{aligned}$$

2.5 ใช้ Factor Analysis เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ หาคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนานาชาติในแต่ละสาขาวิชา (Extraction = PC, Rotation = Varimax)

ผลของการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน คะแนนดิบ
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
ΣX	แทน ผลรวมคะแนนดิบ
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ t - distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ F - distribution
U	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ U - distribution
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายได้ดำเนินการดังนี้

1. แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพในแต่ละด้านและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง
3. เสนอข้อมูลเป็นแผนภาพกราฟหรือฮิสโตแกรมหรือแผนภูมิเพื่อแสดงความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง

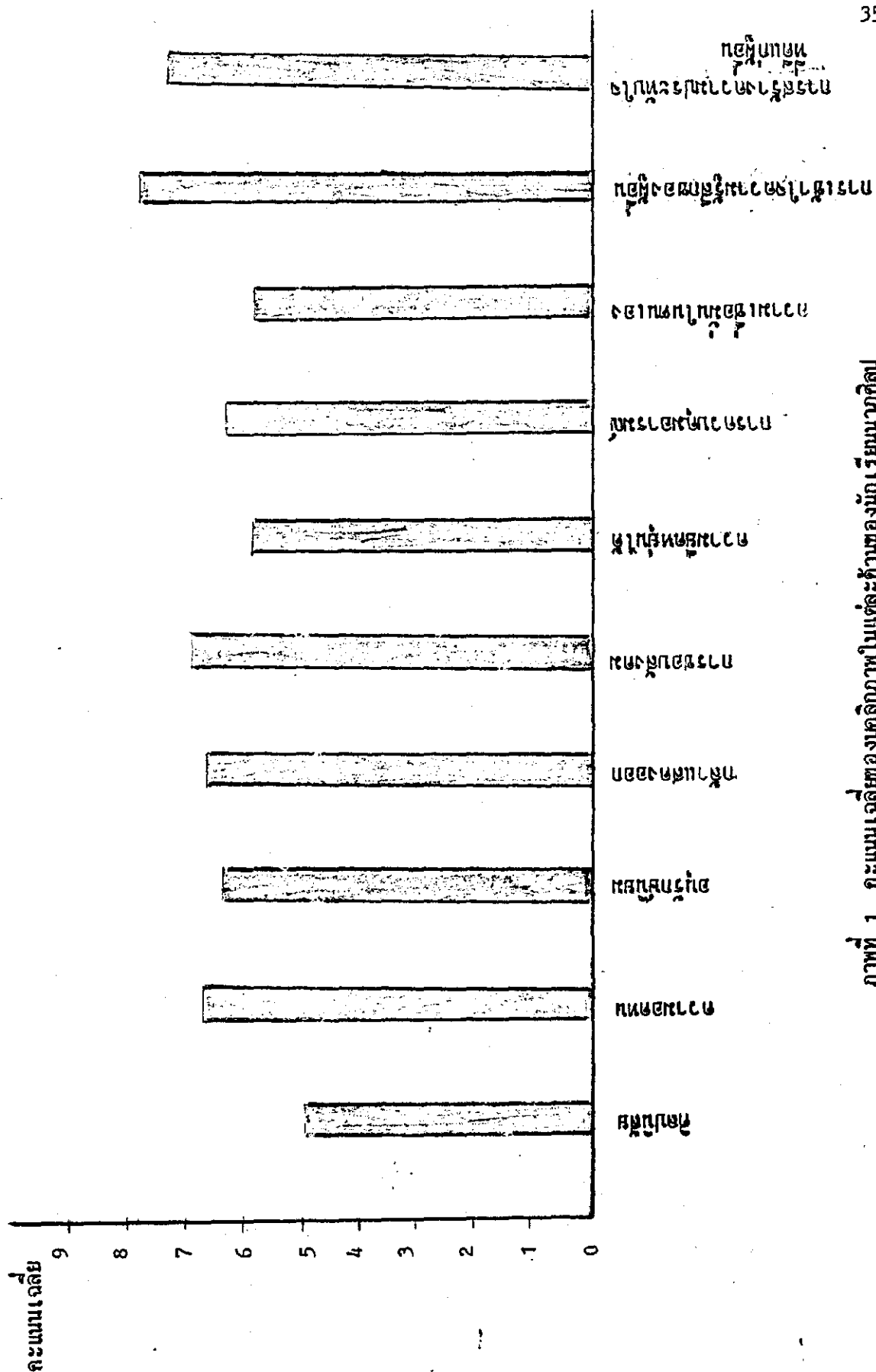
1. ค่าคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพในแต่ละด้านและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ให้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพในแต่ละด้านและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะบุคลิกภาพ	นักเรียนนาฏศิลป์ N = 493	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ศิลปนิสัย	5.108	2.305
2. ความอดทน	6.988	2.071
3. อนุรักษนิยม	6.582	1.647
4. กล้าแสดงออก	6.706	2.147
5. การชอบสังคม	7.020	2.068
6. ความยืดหยุ่นได้	5.972	2.062
7. การควบคุมอารมณ์	6.440	2.564
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.903	2.376
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.917	1.488
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	7.339	1.769

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ เรียงจากมากไปน้อย คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น การชอบสังคม ความอดทน กล้าแสดงออก อนุรักษนิยม การควบคุมอารมณ์ ความยืดหยุ่นได้ ความเชื่อมั่นในตนเองและศิลปนิสัย

เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้เสนอแผนภูมิเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ไว้ในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของบุคลากรในแต่ละด้านของนักศึกษานานาชาติ

2. ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านและการ
วิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้าน

2.1 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ระหว่าง
เพศชายกับเพศหญิง จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน
นาฏศิลป์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

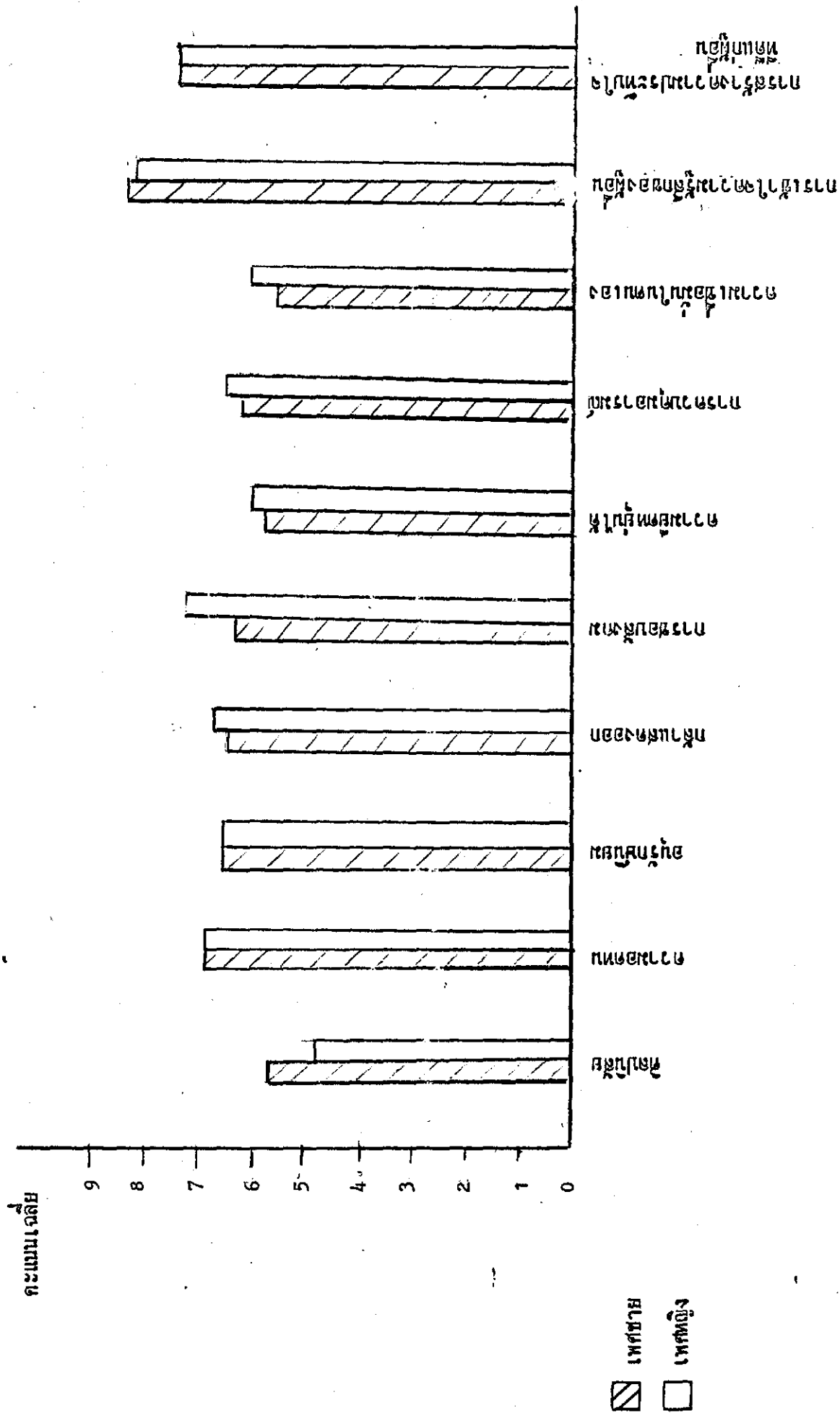
ลักษณะบุคลิกภาพ	นักเรียนชาย N = 143		นักเรียนหญิง N = 350		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ศิลปนิสัย	5.7692	2.174	4.8371	2.305	4.24 **
2. ความอดทน	6.9930	2.057	6.9857	2.079	0.04
3. อนุรักษ์นิยม	6.5664	1.759	6.5886	1.601	-0.13
4. กล้าแสดงออก	6.5175	2.122	6.7829	2.155	-1.25
5. การชอบสังคม	6.4755	2.003	7.2429	2.055	-3.83 **
6. ความยืดหยุ่นได้	5.8392	1.802	6.0257	2.159	-0.98
7. การควบคุมอารมณ์	6.1958	2.625	6.5400	2.536	-1.33
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.6573	2.179	6.0029	2.448	-1.54
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.9860	1.579	7.3886	1.451	0.64
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	7.3916	1.884	7.3171	1.723	0.41

$t_{.05}(\alpha)$ 1.960 *

$t_{.01}(\alpha)$ 2.576 **

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นถึงลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้าน ศิลปนิสัย และด้านการชอบสังคม

ลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ไม่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพอย่างชัดเจนของนักเรียนนาฏศิลป์เพศชายและเพศหญิง จึงได้เสนอแผนภูมิเพื่อแสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไว้ในภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 บุคลิกภาพในแต่ละด้านเปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง

3. เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากัน โดยใช้ One - Way Analysis of Variance

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 5, 7, 10 และ 15 ผู้วิจัยจะใช้ตัวเลขแทนสาขาวิชาที่เรียนดังนี้ 1. คือสาขานาฏศิลป์ไทย 2. คือสาขาดุริยางค์ไทย 3. คือสาขานาฏศิลป์สากล 4. คือสาขาดุริยางค์สากล

3.1 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 1 ศิลปนิสัยของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากัน คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านศิลปนิสัยของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	33.0694	6.4321 **
ภายในกลุ่ม	489	5.1413	
รวม	492		

F_{.05} 2.62 *

F_{.01} 3.83 **

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 1 ศิลปนิสัย ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขาคือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3. นาฏศิลป์สากล 4. สาขาดุริยางค์สากล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ ต้องทดสอบต่อเป็นรายคู่ โดยใช้ นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls) ผลการทดสอบรายคู่จะออกมาเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ สาขาที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะไม่มี ความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนสาขาที่อยู่คนละกลุ่ม จะมีความแตกต่างกันทางสถิติ ดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านศิลปะนิสัยของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

กลุ่มที่ 1	สาขา	2	1
	$\bar{x}$	4.5644	4.9524
กลุ่มที่ 2	สาขา	3	4
	$\bar{x}$	5.7111	5.8105

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 1 ศิลปะนิสัยของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนสาขาที่ 1 นาฏศิลป์ไทย และสาขาที่ 2 ดุริยางค์ไทย มีความแตกต่างกับนักเรียนสาขาที่ 3 นาฏศิลป์สากล และสาขาที่ 4 ดุริยางค์สากล

ส่วนนักเรียนสาขาที่ 1 นาฏศิลป์ไทยกับสาขาที่ 2 ดุริยางค์ไทย และสาขาที่ 3 นาฏศิลป์สากล กับสาขาที่ 4 ดุริยางค์สากล ไม่มีความแตกต่างกับ

3.2 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 2 ความอดทนของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากัน จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความอดทนของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	16.9310	4.0207 **
ภายในกลุ่ม	489	4.2109	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 *$$

$$F_{.01} = 3.83 **$$

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 2 ความอดทนของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา คือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล 4. สาขาดุริยางค์สากล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ ต้องทดสอบต่อเป็นรายคู่ โดยใช้ นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls) ผลการทดสอบรายคู่ ได้ดังตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านความอดทนของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

กลุ่มที่ 1	สาขา	2	1	
	$\bar{x}$	6.4752	6.9841	
กลุ่มที่ 2	สาขา	1	4	3
	$\bar{x}$	6.9841	7.2421	7.6222

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 2 ความอดทนของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนสาขาที่ 2 ดุริยางค์ไทย มีความแตกต่างกับนักเรียนสาขาที่ 3 นาฏศิลป์สากลและสาขาที่ 4 ดุริยางค์สากล

ส่วนนักเรียนสาขาที่ 1 นาฏศิลป์ไทยไม่แตกต่างกับนักเรียนสาขาที่ 2 ดุริยางค์ไทย และนักเรียนสาขาที่ 1 นาฏศิลป์ไทยไม่แตกต่างกับนักเรียนสาขาที่ 3 นาฏศิลป์สากลและสาขาที่ 4 ดุริยางค์สากล

3.3 เปรียบเทียบบุคลิกภาพ ด้านที่ 3 อนุรักษ์นิยม ของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนต่างสาขา จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านอนุรักษ์นิยม ของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	6.9817	2.6002
ภายในกลุ่ม	489	2.6850	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 *$$

$$F_{.01} = 3.83 **$$

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 3 อนุรักษ์นิยม ของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนต่างสาขา คือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาศูริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์
สากล 4. สาขาศูริยางค์สากล ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

2.4 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 4 กล้าแสดงออก ของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนต่างสาขา จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก ของ
นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	21.8906	4.8598 **
ภายในกลุ่ม	489	4.5045	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 *$$

$$F_{.01} = 3.83 **$$

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 4 กล้าแสดงออก ของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่เรียนต่างสาขาคือ 1. สาขานาฏศิลป์ 2. สาขาศุริยางค์ไทย 3. สาขา
นาฏศิลป์สากล 4. สาขาศุริยางค์สากล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ ต้องทำการทดสอบต่อเป็น
รายคู่โดยใช้ นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls) ผลการทดสอบรายคู่ ได้ดังตาราง
10 ดังนี้

ตาราง 10 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านที่ 4 กล้าแสดงออก ของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

กลุ่มที่ 1	สาขา	2	1	
	$\bar{x}$	6.1089	6.7183	
กลุ่มที่ 2	สาขา	1	4	3
	$\bar{x}$	6.7183	6.6984	7.4222

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 4 กล้าแสดงออกของนักเรียน นานุกศิลป์ ที่เรียนสาขา 2 ตรียางค์ไทย มีความแตกต่างจากสาขาที่ 3 นานุกศิลป์สากลและสาขาที่ 4 ตรียางค์สากล

ส่วนนักเรียนสาขาที่ 1 นานุกศิลป์ไทย ไม่แตกต่างกับสาขาที่ 2 ตรียางค์ไทย นอกจากนี้นักเรียนสาขาที่ 1 นานุกศิลป์ไทยไม่แตกต่างกับสาขาที่ 3 นานุกศิลป์สากลและสาขาที่ 4 ตรียางค์สากล

3.5 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 5 การชอบสังคม ของนักเรียนนานุกศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม ของนักเรียนนานุกศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	6.1031	1.4310
ภายในกลุ่ม	489	4.2648	
รวม	492		

$$F_{.50} = 2.62 \quad *$$

$$F_{.01} = 3.83 \quad **$$

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 5 การชอบสังคมของนักเรียน นานุกศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา คือ สาขาที่ 1. สาขานานุกศิลป์ไทย 2. สาขาตรียางค์ไทย 3. สาขานานุกศิลป์สากล 4. สาขาตรียางค์สากล ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3.6 เปรียบเทียบบุคลิกภาพ ด้านที่ 6 ความเยือกเย็นได้ของนักเรียน นานุกศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้
ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	4.8315	1.1375
ภายในกลุ่ม	489	4.2477	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 \quad *$$

$$F_{.01} = 3.83 \quad **$$

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 6 ความยืดหยุ่นได้ ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างสาขาคือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล 4. สาขาดุริยางค์สากล ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3.7 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 7 การควบคุมอารมณ์ ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์
ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	12.8580	1.9668
ภายในกลุ่ม	489	6.5377	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 *$$

$$F_{.01} = 3.83 *$$

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 7 การควบคุมอารมณ์ ของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากันคือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3. สาขา
นาฏศิลป์สากล 4. สาขาดุริยางค์สากล ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

3.8 เปรียบเทียบบุคลิกภาพ ด้านที่ 8 ความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	21.3619	3.8500 **
ภายในกลุ่ม	489	5.5485	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 *$$

$$F_{.01} = 3.83 **$$

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 8 ความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา คือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาศูริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล 4. สาขาศูริยางค์สากล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ ต้องทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ โดยใช้นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls) ผลการทดสอบรายคู่ ได้ดังตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้านที่ 8 ความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา

กลุ่มที่ 1	สาขา	2	1	4
	$\bar{x}$	5.3960	5.8413	6.2421
กลุ่มที่ 2	สาขา	1	4	3
	$\bar{x}$	5.8413	6.2421	6.6667

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 8 ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนสาขา 2. คุรียงค์ไทย มีความแตกต่างกับสาขาที่ 3. นาฏศิลป์สากล

ส่วนนักเรียนสาขา 2. คุรียงค์ไทย สาขา 1. นาฏศิลป์ไทย และสาขา 4. นาฏศิลป์สากล ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้นักเรียนสาขา 1. นาฏศิลป์ไทย สาขา 4. คุรียงค์สากล และสาขา 3. นาฏศิลป์สากล ไม่แตกต่างกัน

3.9 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 9 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา จำนวนค่าสถิติได้ตั้งตาราง 16 ดังนี้

ตาราง 16 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.4897	1.1251
ภายในกลุ่ม	489	2.2129	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 \quad *$$

$$F_{.01} = 3.83 \quad **$$

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 9 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากัน คือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาคุรียงค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล 4. สาขาคุรียงค์สากล ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3.10 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 10 การสร้างภาพประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างสาขา คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 17 ดังนี้

ตาราง 17 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการสร้างภาพประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3	4.9188	1.5765
ภายในกลุ่ม	489	3.1200	
รวม	492		

$$F_{.05} = 2.62 \quad *$$

$$F_{.01} = 3.83 \quad **$$

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 10 การสร้างภาพประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา คือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล 4. สาขาดุริยางค์สากล ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3.11 เพื่อให้เห็นความแตกต่างชัดเจนระหว่างบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา จึงได้เสนอค่าสถิติ ดังตาราง 18 ดังนี้

ตาราง 18 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากัน

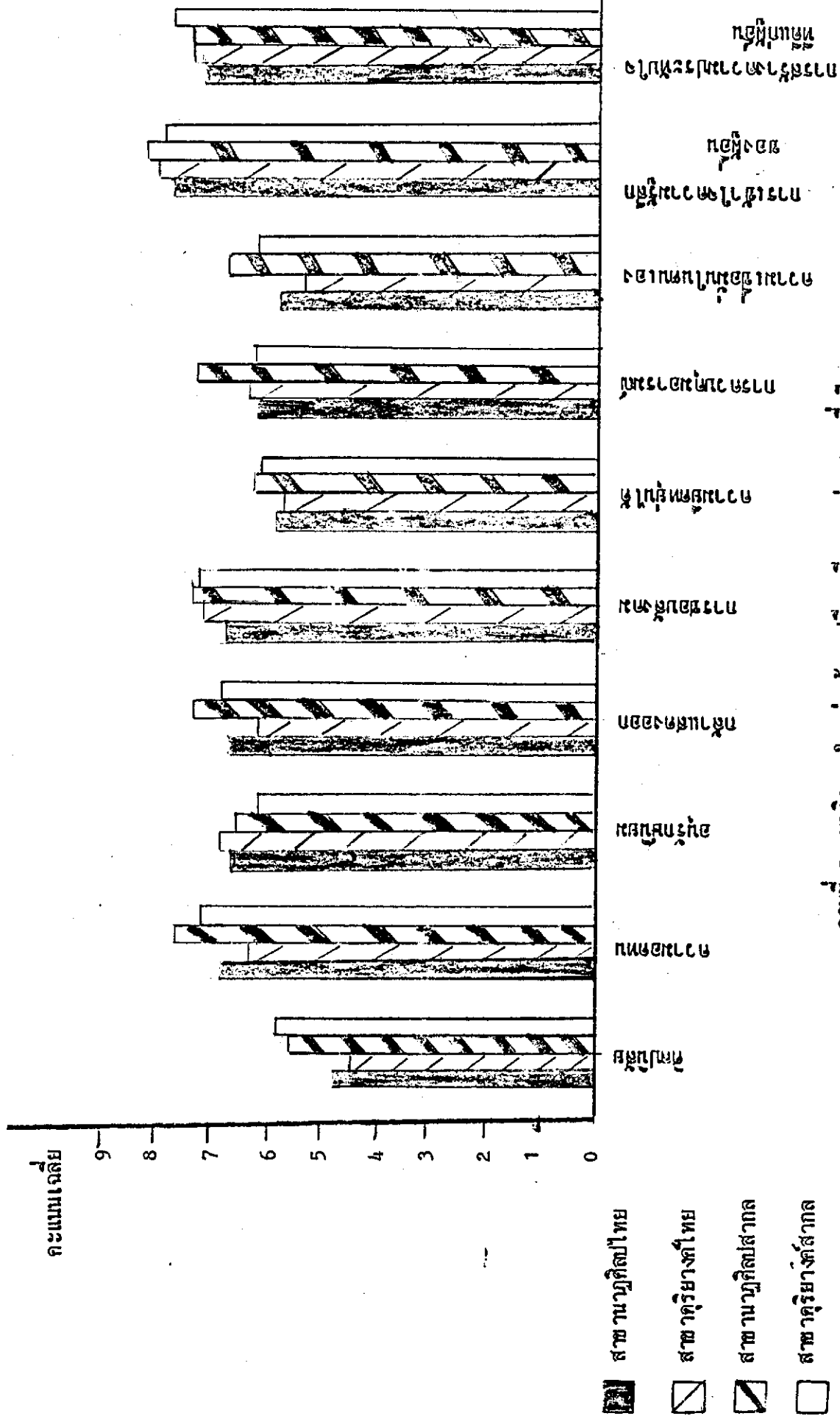
สาขา ลักษณะบุคลิกภาพ	นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ ไทย	นาฏศิลป์ สากล	ดุริยางค์ สากล	F
	N = 252	N = 101	N = 45	N = 95	
	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	
1. ศิลปนิสัย	4.9524	4.5644	5.7111	5.8105	6.4321 **
2. ความอดทน	6.9841	6.4752	7.6222	7.2421	4.0207 **
3. อนุรักษ์นิยม	6.6944	6.7030	6.5556	6.1684	2.6002
4. กล้าแสดงออก	6.7183	6.1089	7.4222	6.9684	4.8598 **
5. การชอบสังคม	6.8413	7.1386	7.3778	7.200	1.4310
6. ความยืดหยุ่นได้	5.9484	5.7129	6.2667	6.1684	1.1375
7. การควบคุมอารมณ์	6.3175	6.4356	7.3111	6.3579	1.9668
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.8413	5.3960	6.6667	6.2421	3.8500 **
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.8294	8.0000	8.2444	7.9053	1.1251
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	7.1865	7.4059	7.4222	7.6316	1.5765

$$F_{.05} = 2.62 *$$

$$F_{.01} = 3.83 **$$

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นถึงลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียน
ต่างสาขากัน คือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล
4. สาขาดุริยางค์สากล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะ
ด้านศิลปนิสัย ความอดทน กล้าแสดงออก และความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ไม่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เห็นความแตกต่าง
ของบุคลิกภาพอย่างชัดเจนของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขาคือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย
2. สาขาศูริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล 4. สาขาศูริยางค์สากล จึงได้เสนอ
แผนภูมิเพื่อแสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่มไว้ในภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 บุคลากรในแต่ละด้านเปรียบเทียบระหว่างสาขาที่เรียน

4. เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น โดยใช้ One - way Analysis of Variance

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 26, 28 และ 30 ผู้วิจัยจะใช้ตัวเลขแทนระดับชั้นที่เรียนดังนี้ 1. คือระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. คือระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. คือระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง

4.1 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 1 ศิลปนิสัย ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 19 ดังนี้

ตาราง 19 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านศิลปนิสัยของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.7362	.3299
ภายในกลุ่ม	490	5.2624	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 1 ศิลปนิสัยของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4.2 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 2 ความอดทนของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 20 ดังนี้

ตาราง 20 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความอดทนของ
นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.0629	.2471
ภายในกลุ่ม	490	4.3016	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 2 ความอดทนของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง
3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4.3 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 3 อนุรักษ์นิยม ของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 21 ดังนี้

ตาราง 21 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านอนุรักษนิยม ของ
นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.6221	1.0411
ภายในกลุ่ม	490	2.7108	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะค่าที่ 3 อนุรักษนิยมของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนต่างระดับชั้นคือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับ
นาฏศิลป์ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4.4 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 4 กล้าแสดงออกของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 22 ดังนี้

ตาราง 22 ค่าสถิติและผลการทดลองความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก
ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.5509	.1191
ภายในกลุ่ม	490	4.6270	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 \quad *$$

$$F_{.01} = 4.66 \quad **$$

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 4 กล้าแสดงออกของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนต่างระดับชั้นคือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับนาฏศิลป์
ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4.5 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 5 การชอบสังคมของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียน
ต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 23 ดังนี้

ตาราง 23 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม
ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.2356	1.2255
ภายในกลุ่ม	490	4.2721	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 \quad *$$

$$F_{.01} = 4.66 \quad **$$

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 5 การชอบสังคมของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง
3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4.6 เปรียบเทียบบุคลิกภาพ ด้านที่ 6 ความมีเพื่อนได้ของนักเรียนนาฏศิลป์
ที่เรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 24 ดังนี้

ตาราง 24 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้
ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.8041	.4234
ภายในกลุ่ม	490	4.2612	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 6 ความยืดหยุ่นได้ของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้นคือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง
3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4.7 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 7 การควบคุมอารมณ์ของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 25 ดังนี้

ตาราง 25 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์
ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	42.9552	6.6828 **
ภายในกลุ่ม	490	6.4277	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 7 การควบคุมอารมณ์ของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้นคือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง
3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ ต้องทำการทดสอบต่อเป็น
รายคู่โดยใช้ นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls) ผลการทดสอบรายคู่ได้ดังตาราง 26
ดังนี้

ตาราง 26 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้าน การควบคุมอารมณ์ ของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้น

กลุ่มที่ 1	ระดับชั้น	1	
	$\bar{x}$	5.8922	
กลุ่มที่ 2	ระดับชั้น	2	3
	$\bar{x}$	6.5482	6.9000

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 7 การควบคุมอารมณ์ของนักเรียน นานุกศิลป์ ที่เรียนต่างระดับที่ 1 นานุกศิลป์ชั้นต้น แตกต่างจากนักเรียนระดับที่ 2 นานุกศิลป์ ชั้นกลางและระดับที่ 3 นานุกศิลป์ชั้นสูง

ส่วนนักเรียนระดับที่ 2 นานุกศิลป์ชั้นกลางไม่แตกต่างกับนักเรียนระดับที่ 3 นานุกศิลป์ ชั้นสูง

4.8 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 8 ความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียน นานุกศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 27 ดังนี้

ตาราง 27 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนานุกศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	42.1069	7.6612 **
ภายในกลุ่ม	490	5.4961	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 8 ความเชื่อมั่นในตนเองของ นักเรียนนานุกศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้นคือ 1. ระดับนานุกศิลป์ชั้นต้น 2. ระดับนานุกศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับนานุกศิลป์ชั้นสูง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ ต้องทำการทดสอบต่อเป็น รายคู่ โดยใช้ นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls) ผลการทดสอบรายคู่ได้ดังตาราง 28 ดังนี้

ตาราง 28 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้าน ความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียน
นักศึกษาระดับชั้น

กลุ่มที่ 1	ระดับชั้น	1	
	$\bar{x}$	5.3593	
กลุ่มที่ 2	ระดับชั้น	2	3
	$\bar{x}$	6.0120	6.3962

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 8 ความเชื่อมั่นในตนเอง ของ
นักเรียนนักศึกษาระดับชั้น 1 นักศึกษาชั้นต้น แตกต่างจากนักเรียนนักศึกษาระดับชั้น
ในระดับที่ 2 นักศึกษาชั้นกลาง และระดับที่ 3 นักศึกษาชั้นสูง

ส่วนนักเรียนระดับที่ 2 นักศึกษาชั้นกลาง ไม่แตกต่างกับนักเรียนระดับที่ 3
นักศึกษาชั้นสูง

4.9 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 9 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นของ
นักเรียนนักศึกษา ที่เรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 29 ดังนี้

ตาราง 29 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึก
ของผู้อื่น ของนักเรียนนักศึกษาระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	29.009	13.7753 **
ภายในกลุ่ม	490	2.1053	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 9 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้นคือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นนี้ ต้องทำการทดสอบต่อเป็นรายคู่ โดยใช้ นิวแมน - กูลส์ (Newman - Keuls) ผลการทดสอบรายคู่ ได้ดังตาราง 30 ดังนี้

ตาราง 30 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้าน การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น

กลุ่มที่ 1	ระดับชั้น	1	
	$\bar{x}$	7.4491	
กลุ่มที่ 2	ระดับชั้น	2	3
	$\bar{x}$	8.0663	8.2500

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 9 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนอยู่ในระดับที่ 1 นาฏศิลป์ขั้นต้น แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับ 2 นาฏศิลป์ชั้นกลาง และระดับที่ 3 นาฏศิลป์ขั้นสูง

ส่วนนักเรียนระดับที่ 2 นาฏศิลป์ชั้นกลาง ไม่แตกต่างจากนักเรียนระดับที่ 3 นาฏศิลป์ขั้นสูง

4.10 เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านที่ 10 การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ของนักเรียนต่างระดับชั้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 31 ดังนี้

ตาราง 31 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านการสร้างความ
ประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.7516	2.8158
ภายในกลุ่ม	490	3.1080	
รวม	492		

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะด้านที่ 10 การสร้างความประทับใจที่ดี
แก่ผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับ
นาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4.11 เพื่อให้เห็นความแตกต่างชัดเจนระหว่างบุคลิกภาพของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น จึงได้เสนอค่าสถิติดังตาราง 32 ดังนี้

ตาราง 32 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียน
ที่เรียนต่างระดับชั้น

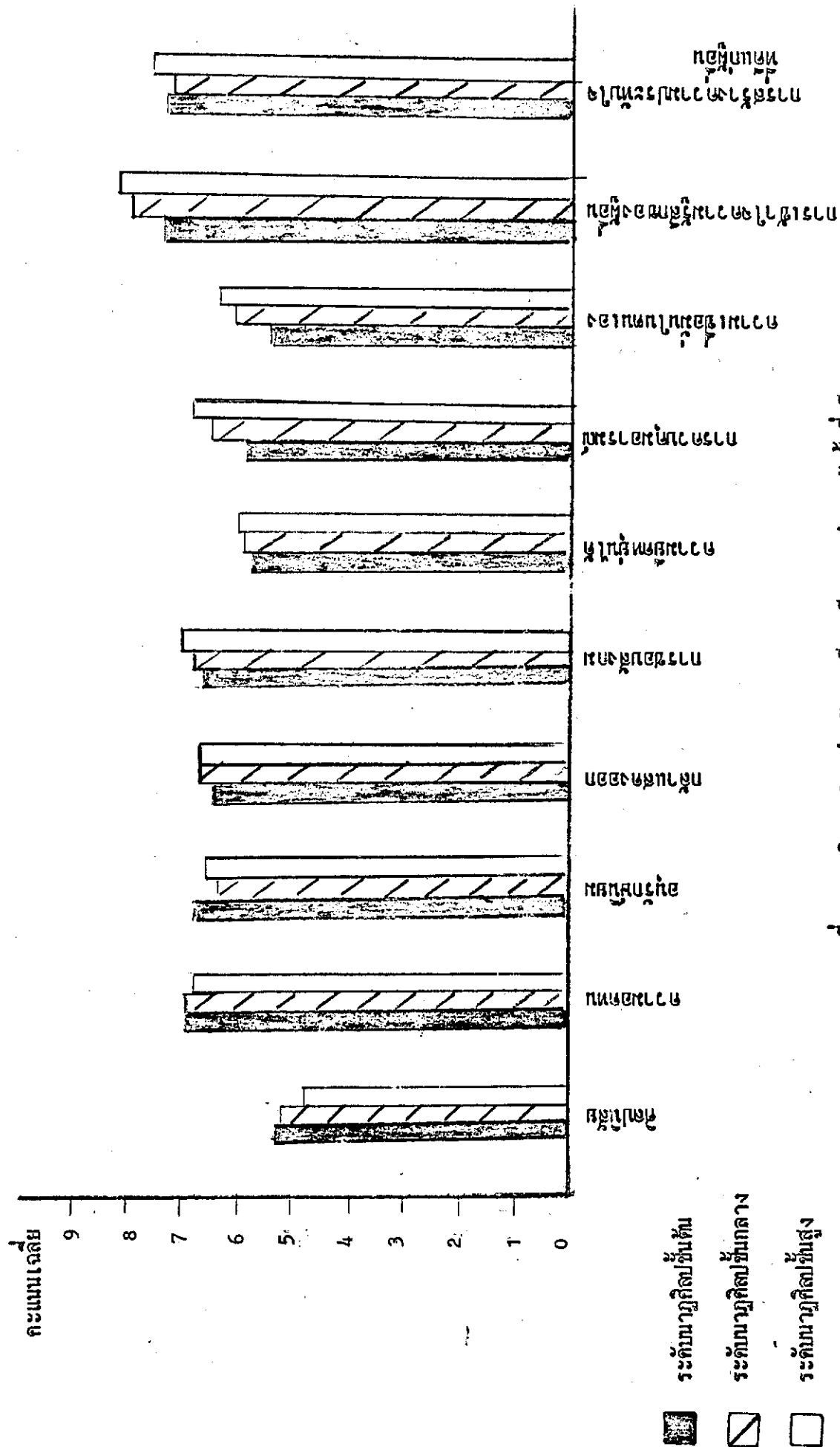
ลักษณะบุคลิกภาพ ระดับชั้น	นาฏศิลป์ ขั้นต้น	นาฏศิลป์ ขั้นกลาง	นาฏศิลป์ ขั้นสูง	F
	N = 167	N = 166	N = 160	
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
1. ศิลปนิสัย	5.3054	5.2771	4.7250	.3299
2. ความอดทน	7.0559	7.0000	6.9000	.2471
3. อนุรักษ์นิยม	6.7246	6.4699	6.5500	1.0411
4. กล้าแสดงออก	6.6467	6.7108	6.7625	.1191
5. การชอบสังคม	6.8563	7.0000	7.2125	1.2255
6. ความยืดหยุ่นได้	5.8802	5.9518	6.0875	.4234
7. การควบคุมอารมณ์	5.8922	6.5482	6.9000	6.6828 **
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.3593	6.0120	6.3562	7.6612 **
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.4491	8.0663	8.2500	13.7753 **
10. การสร้างความประทับใจที่แก่ผู้อื่น	7.3114	7.1265	7.5875	2.8158

$$F_{.05} = 3.02 *$$

$$F_{.01} = 4.66 **$$

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นถึงลักษณะของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่เรียนต่างระดับชั้น
คือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ขั้นกลาง 3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้านการควบคุมอารมณ์ ด้าน
ความเชื่อมั่นในตนเองและด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

ลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ไม่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เห็นความแตกต่าง
ของบุคลิกภาพอย่างชัดเจน ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้นคือ 1. ระดับนาฏศิลป์
ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง จึงได้เสนอแผนภูมิเพื่อแสดง
ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ใช้ในภาพประกอบ 4 ดังนี้

ภาพที่ 4 พฤติกรรมในแต่ละด้านเปรียบเทียบระหว่างระดับชั้นที่เรียน

5. เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในแต่ละสาขาวิชาและระดับชั้น โดยวิธี แมงน์ - วิทนี (Mann - Whitney U test)

5.1 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 33 ดังนี้

ตาราง 33 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย :ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 42	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	167.0	- 1.3600
2. ความอดทน	188.0	- 0.8282
3. อนุรักษ์นิยม	172.0	- 1.2501
4. กล้าแสดงออก	154.0	- 1.6953
5. การชอบสังคม	205.5	- 0.3884
6. ความยืดหยุ่นได้	158.0	- 1.5974
7. การควบคุมอารมณ์	185.5	- 0.8916
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	181.0	- 1.0026
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	183.5	- 0.9682
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	216.0	- 0.1153

$$Z_{.05} = 1.96$$

$$Z_{.01} = 2.58$$

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำ สาขานาฏศิลป์ไทยกับนาฏศิลป์ชั้นต้น ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

5.2 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกันสาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง
34 ดังนี้

ตาราง 34 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกันสาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 43	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	219.5	- 0.2821
2. ความอดทน	149.0	- 1.9537
3. อนุรักษนิยม	182.5	- 1.2086
4. กล้าแสดงออก	100.0	- 3.2265 **
5. การชอบสังคม	202.0	- 0.7137
6. ความยืดหยุ่นได้	214.5	- 0.4056
7. การควบคุมอารมณ์	188.0	- 1.0523
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	56.0	- 4.2809 **
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	194.0	- 0.9371
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	152.5	- 1.9361

.05 = 1.96 *

.01 = 2.58 **

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้าน การกล้าแสดงออก และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
ลักษณะอื่น ๆ นอกจากนี้ไม่มีความแตกต่างกัน

5.3 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง
35 ดังนี้

ตาราง 35 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 41	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	160.0	- 1.3234
2. ความอดทน	208.0	- 0.0529
3. อนุรักษนิยม	113.5	- 2.5586 *
4. กล้าแสดงออก	184.0	- 0.6869
5. การชอบสังคม	190.0	- 0.5296
6. ความยืดหยุ่นได้	190.0	- 0.5271
7. การควบคุมอารมณ์	203.0	- 0.1851
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	120.0	- 2.3679 *
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	210.0	0.0000
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	200.0	- 0.2524

.05 = 1.96 *

.01 = 2.58 **

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน
นาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในลักษณะด้านอนุรักษนิยมและด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
ลักษณะอื่น ๆ นอกจากนี้ ไม่มีความแตกต่างกัน

5.4 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง
36 ดังนี้

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 16	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	14.5	- 1.8655
2. ความอดทน	23.5	- 0.9007
3. อนุรักษนิยม	20.5	- 1.2598
4. กล้าแสดงออก	21.5	- 1.1168
5. การชอบสังคม	17.0	- 1.6353
6. ความยืดหยุ่นได้	27.0	- 0.5504
7. การควบคุมอารมณ์	22.0	- 1.0660
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	28.5	- 0.3740
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	22.5	- 1.0292
10. การสร้างความประทับใจที่แก่ผู้อื่น	29.0	- 0.3200

$$.05 = 1.96$$

$$.01 = 2.58$$

5.5 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาครุศาสตร์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 37 ดังนี้

ตาราง 37 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาครุศาสตร์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง

สาขานาฏศิลป์	N = 18	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	19.5	- 1.8640
2. ความอดทน	31.5	- 0.8099
3. อนุรักษ์นิยม	20.0	- 1.8963
4. กล้าแสดงออก	16.5	- 2.1471 *
5. การชอบสังคม	37.0	- 0.3162
6. ความยืดหยุ่นได้	30.0	- 0.9374
7. การควบคุมอารมณ์	11.0	- 2.6969 **
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	23.0	- 1.5689
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	17.0	- 2.1665
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	30.5	- 0.8942

Z .05 = 1.96 *

Z .01 = 2.58 **

จากตาราง 37 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน นานาชาติ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาขาคุรียางค์ไทย ระดับนานาชาติชั้นกลาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในลักษณะด้านกล้าแสดงออก การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้านการควบคุมอารมณ์

ส่วนลักษณะอื่น ๆ นอกจากนั้นไม่มีความแตกต่าง

5.6 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนานาชาติ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรียางค์ไทย ระดับนานาชาติชั้นสูง จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 38 ดังนี้

ตาราง 38 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาคุรียางค์ไทยระดับนานาชาติชั้นสูง

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 16	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	28.0	- 0.4287
2. ความอดทน	23.5	- 0.9103
3. อนุรักษนิยม	26.0	- 0.6547
4. กล้าแสดงออก	28.0	- 0.4229
5. การชอบสังคม	17.0	- 1.6175
6. ความยืดหยุ่นได้	30.0	- 0.2127
7. การควบคุมอารมณ์	29.5	- 0.2683
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	17.0	- 1.5882
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	18.0	- 1.5038
10. การสร้างความประทับใจที่ให้แก่ผู้อื่น	25.5	- 0.6993

$$Z_{.05} = 1.96$$

$$Z_{.01} = 2.58$$

จากตาราง 38 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำ สาขาคุรียางค์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

5.7 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์สากลระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 39
ดังนี้

ตาราง 39 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพ ในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 8	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	7.5	- 0.1461
2. ความอดทน	8.0	0.0000
3. อนุรักษนิยม	3.5	- 1.3395
4. กล้าแสดงออก	4.5	- 1.0485
5. การชอบสังคม	8.0	0.0000
6. ความยืดหยุ่นได้	4.5	- 1.0289
7. การควบคุมอารมณ์	4.0	- 1.1687
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.5	- 0.4410
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.0	- 0.3035
10. การสร้างความประทับใจที่แก่ผู้อื่น	7.0	- 0.2996

$$Z_{.05} = 1.96$$

$$Z_{.01} = 2.58$$

จากตาราง 39 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

5.8 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง จำนวนค่าสถิติได้
ดังตาราง 40 ดังนี้

ตาราง 40 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 8	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	6.5	- 0.4410
2. ความอดทน	2.5	- 1.6372
3. อนุรักษนิยม	8.0	0.0000
4. กล้าแสดงออก	1.0	- 2.0837 *
5. การชอบสังคม	2.5	- 1.7031
6. ความยืดหยุ่นได้	5.5	- 0.7489
7. การควบคุมอารมณ์	5.0	- 0.8930
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.0	- 1.7860
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	7.5	- 0.1548
10. การสร้างภาพประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	3.0	- 1.5483

$$Z_{.05} = 1.96 \quad *$$

$$Z_{.01} = 2.58 \quad **$$

จากตาราง 40 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน นานาชาติ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาขานานาชาติสาธิต ระดับนานาชาติชั้นกลาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในลักษณะด้านกล้าแสดงออก

ลักษณะอื่น ๆ นอกจากนั้นไม่แตกต่าง

5.9 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนานาชาติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานานาชาติสาธิต ระดับนานาชาติชั้นสูง จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 41 ดังนี้

ตาราง 41 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขานานาชาติสาธิต ระดับนานาชาติชั้นสูง

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 6	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	3.0	- 0.4697
2. ความอดทน	2.0	- 0.9837
3. อนุรักษ์นิยม	3.5	- 0.2348
4. กล้าแสดงออก	1.0	- 1.5811
5. การชอบสังคม	4.0	0.0000
6. ความยืดหยุ่นได้	4.0	0.0000
7. การควบคุมอารมณ์	2.0	- 0.9393
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.0	- 1.8787
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	1.0	- 1.5000
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	1.5	- 1.3693

$$Z_{.05} = 1.96$$

$$Z_{.01} = 2.58$$

จากตาราง 41 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

5.10 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาศูริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น จำนวนค่าสถิติได้ดัง ตาราง 42 ดังนี้

ตาราง 42 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาศูริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 16	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	15.0	- 1.8233
2. ความอดทน	12.0	- 2.1517 *
3. อนุรักษนิยม	29.5	- 0.2696
4. กล้าแสดงออก	24.0	- 0.8477
5. การชอบสังคม	31.0	- 0.1061
6. ความยืดหยุ่นได้	29.0	- 0.3210
7. การควบคุมอารมณ์	12.0	- 2.1176 *
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	14.0	- 1.9365
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	14.5	- 1.9004
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	24.0	- 0.8842

$$Z_{.05} = 1.96 *$$

$$Z_{.01} = 2.58 **$$

จากตาราง 42 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาขาครุศึกษาศาสตร์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในลักษณะด้าน ความอดทน การควบคุมอารมณ์

ลักษณะอื่น ๆ นอกจากนี้ไม่แตกต่าง

5.11 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาครุศึกษาศาสตร์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง จำนวนค่าสถิติได้ดังตาราง 43 ดังนี้

ตาราง 43 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาครุศึกษาศาสตร์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 16	
	U	Z
1. ศิลปนิสัย	26.5	- 0.5903
2. ความอดทน	14.0	- 1.9174
3. อนุรักษ์นิยม	19.0	- 1.3879
4. กล้าแสดงออก	25.5	- 0.6898
5. การขบถสังคม	13.0	- 2.0285 *
6. ความยืดหยุ่นได้	26.5	- 0.5859
7. การควบคุมอารมณ์	11.5	- 2.1771 *
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.5	- 2.8292 **
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	20.5	- 1.2469
10. การสร้างความประทับใจที่แก่ผู้อื่น	22.0	- 1.0725

$$Z_{.05} = 1.96 *$$

$$Z_{.01} = 2.58 **$$

จากตาราง 43 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาขาดุริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในลักษณะด้านการชอบสังคม การควบคุมอารมณ์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะอื่น ๆ นอกจากนั้น ไม่แตกต่างกัน

5.12 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาดุริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 44 ดังนี้

ตาราง 44 ผลการทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน สาขาดุริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง

ลักษณะบุคลิกภาพ	N = 16	
	U	Z
1. ด้านนิสัย	22.5	- 1.0595
2. ความอดทน	25.5	- 0.6913
3. อนุรักษนิยม	25.5	- 0.6919
4. กล้าแสดงออก	18.0	- 1.4868
5. การชอบสังคม	18.0	- 1.4958
6. ความยืดหยุ่นได้	31.0	- 0.1079
7. การควบคุมอารมณ์	30.0	- 0.1606
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	17.5	- 1.5721
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	28.0	- 0.4428
10. การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น	30.5	- 0.1637

$$Z_{.05} = 1.96$$

$$Z_{.01} = 2.58$$

จากตาราง 44 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียน
นาฏศิลป์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำ สาขาคุรียงค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

6. วิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้ Factor Analysis หาคุณลักษณะบุคลิกภาพ
ของนักเรียนนาฏศิลป์ ในแต่ละสาขาวิชา (Extraction = PC, Rotation = Varimax)

ค่าสหสัมพันธ์ซึ่งเป็นค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
ผู้วิจัยได้นำไปไว้ในภาคผนวก ส่วนค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าใดสูงสุดก็ตกอยู่ในองค์ประกอบนั้น

6.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบหาคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขานาฏศิลป์ไทย ผลการวิเคราะห์ ได้ดังตาราง 45 ดังนี้

ตาราง 45 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ สาขา
นาฏศิลป์ไทย

ลักษณะบุคลิกภาพ	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3
1. ศิลปินนิสัย	.07801	.04738	.77654 *
2. ความอดทน	.48361	.45774	.31304
3. อนุรักษ์นิยม	-.00371	.11654	.65904 *
4. กล้าแสดงออก	.67728 *	.04281	.44703
5. การชอบสังคม	.74603 *	-.01045	-.07462
6. ความยืดหยุ่นได้	.55217 *	.20448	-.47254
7. การควบคุมอารมณ์	.05392	.84718 *	.06694
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	.55293 *	.43478	.07415
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	.09223	.80997 *	.01731
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	.65016 *	.09242	.00529

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 45 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขานาฏศิลป์ไทย มี 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพด้าน กล้าแสดงออก
การขบขัน ความยืดหยุ่นได้ ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพด้าน การควบคุมอารมณ์
การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพด้าน ศิลปนิสัย อนุรักษ์นิยม

6.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ ทาคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขานาฏศิลป์ไทย ผลการวิเคราะห์ได้ดังตาราง 46 ดังนี้

ตาราง 46 คำนวณองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ สาขา
นาฏศิลป์ไทย

ลักษณะบุคลิกภาพ	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3
1. ศิลปนิสัย	.42925	.53870 *	-.30071
2. ความอดทน	.85641 *	.01639	.01232
3. อนุรักษ์นิยม	.11643	.73095 *	.02634
4. กล้าแสดงออก	.83697 *	.23536	.10816
5. การขบขัน	-.02887	.11649	.76025 *
6. ความยืดหยุ่นได้	.10984	-.19775	.75550 *
7. การควบคุมอารมณ์	.33449	.48309	.02855
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	.70041 *	.28079	.11776
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	.05752	.73618 *	.08662
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	.25397	.54046 *	.53135 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 46 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขาสุริยางค์ไทย มี 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน กล้าแสดงออก
ความเชื่อมั่นในตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพด้าน ศิลปนิสัย อนุรักษ์นิยม
การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพด้าน การชอบสังคม
ความเยือกเย็นได้

6.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบ หากคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขานาฏศิลป์สากล ผลการวิเคราะห์ได้ดังตาราง 47 ดังนี้

ตาราง 47 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ สาขา
นาฏศิลป์สากล

ลักษณะบุคลิกภาพ	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3	องค์ประกอบที่ 4
1. ศิลปนิสัย	.14145	.43514	.01632	-.67608
2. ความอดทน	.15831	.80838 *	-.05171	.15796
3. อนุรักษ์นิยม	-.11614	-.72028	.21585	-.17584
4. กล้าแสดงออก	.63249 *	.39372	-.10172	-.30215
5. การชอบสังคม	.51793 *	-.20892	.09614	.17193
6. ความเยือกเย็นได้	.22334	.22075	-.07932	.85402 *
7. การควบคุมอารมณ์	.03628	.22732	.83422 *	.12609
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	.75045 *	.27688	-.13582	-.04199
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	.06498	-.08475	.85845 *	-.22979
10. การสร้างความประทับใจที่ดี แก่ผู้อื่น	.71163 *	-.11142	.36736	.16774

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 47 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขานาฏศิลป์สากล มี 4 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย ลักษณะบุคลิกภาพด้าน กล้าแสดงออก
การชอบสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย ลักษณะบุคลิกภาพด้าน ความอดทน อนุรักษ์นิยม

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย ลักษณะบุคลิกภาพด้าน การควบคุมอารมณ์
การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย ลักษณะบุคลิกภาพด้าน ความยืดหยุ่นได้

6.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบหาคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขาดุริยางค์สากล ผลการวิเคราะห์ได้ดังตาราง 48 ดังนี้

ตาราง 48 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ สาขา
ดุริยางค์สากล

ลักษณะบุคลิกภาพ	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3
1. ศิลปนิสัย	-.11210	-.06997	.70951 *
2. ความอดทน	.31759	.23754	.36356
3. อนุรักษ์นิยม	.29228	-.38947	.53210 *
4. กล้าแสดงออก	-.01726	.60869 *	.62094 *
5. การชอบสังคม	.16503	.69366 *	.05038
6. ความยืดหยุ่นได้	.16101	.73481 *	-.14897
7. การควบคุมอารมณ์	.95848 *	.16904	-.01885
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	.54978 *	.35842	.35614
9. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	.84879 *	-.06763	.00242
10. การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น	.45347	.35606	.08370

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 48 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์
สาขาศูริยางค์สากล มีองค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย ลักษณะบุคลิกภาพด้าน การควบคุมอารมณ์
ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย บุคลิกภาพด้าน การชอบสังคม ความมีเหตุผลได้

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย ลักษณะบุคลิกภาพด้าน ศิลปนิสัย อนุรักษ์นิยม

กล้าแสดงออก

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญดังนี้

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา
4. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น
5. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาและระดับชั้นเรียน

6. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 โดยการสุ่มมา 24 เปอร์เซนต์ จากประชากร ได้จำนวน 493 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างนี้ ผลการวิจัยจะยอมให้มีโอกาสผิดพลาดได้ 4 เปอร์เซนต์ (Yamane. 1964 : 886)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 100 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบให้คะแนนตามการเจตนาบุคลิกภาพในแต่ละด้าน
2. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
3. ใช้ f - test ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Comparison method)
4. ใช้ U - test ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีจำนวนน้อย
5. ใช้ Factor Analysis วิเคราะห์องค์ประกอบหาคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์แต่ละสาขาวิชา
6. นำคะแนนเจตนาบุคลิกภาพในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบ โดยแสดงเป็นแผนภูมิ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์บุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ และวิเคราะห์ความแตกต่าง แยกตามกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

1. นักเรียนนาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร มีบุคลิกภาพในแต่ละด้านเรียงตามลำดับมากไปน้อย คือ เป็นผู้มีการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น การชอบสังคม ความอดทน กล้าแสดงออก อนุรักษ์นิยม การควบคุมอารมณ์ ความยืดหยุ่นได้ ความเชื่อมั่นในตนเอง และศิลปินนิสัย (ภาพประกอบ 1)
2. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ ระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง พบว่ามีลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปินนิสัย และการชอบสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน อนุรักษ์นิยม กล้าแสดงออก ความยืดหยุ่นได้ การควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และการสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ไม่แตกต่างกัน (ตาราง 3)

3. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขา คือ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาศูริยางค์ไทย 3. สาขานาฏศิลป์สากล 4. สาขาศูริยางค์สากล พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้าน ศิลปนิสัย ความอดทน กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้าน อนุรักษ์นิยม การชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้ การควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ไม่แตกต่างกัน (ตาราง 18)

ลักษณะบุคลิกภาพด้าน ศิลปนิสัย นักเรียนนาฏศิลป์สาขานาฏศิลป์ไทย และสาขาศูริยางค์ไทย แตกต่างกับนักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์สากล และสาขาศูริยางค์สากล (ตาราง 5)

ลักษณะบุคลิกภาพด้าน ความอดทน นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์ไทย แตกต่างกับนักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์สากลและสาขาศูริยางค์สากล (ตาราง 9)

ลักษณะบุคลิกภาพด้าน กล้าแสดงออก นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์ไทย แตกต่างกับนักเรียนนาฏศิลป์สาขานาฏศิลป์สากลและสาขาศูริยางค์สากล (ตาราง 10)

ลักษณะบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนนาฏศิลป์สาขาศูริยางค์ไทย แตกต่างกับนักเรียนนาฏศิลป์สาขานาฏศิลป์สากล (ตาราง 15)

4. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น คือ 1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปนิสัย ความอดทน อนุรักษ์นิยม กล้าแสดงออก การชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้ การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ไม่แตกต่างกัน (ตาราง 32)

ลักษณะบุคลิกภาพด้าน การควบคุมอารมณ์ ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น แตกต่างกับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง (ตาราง 26)

ลักษณะบุคลิกภาพด้าน ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น แตกต่างกับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง (ตาราง 28)

ลักษณะบุคลิกภาพด้าน การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนระดับ นาฏศิลป์ขั้นต้นแตกต่างกันกับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง (ตาราง 30)

5. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในแต่ละ สาขาวิชาและระดับชั้นเรียน ดังนี้

5.1 นักเรียนนาฏศิลป์สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 33)

5.2 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์ไทยระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้าน กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ นอกจากนั้นไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 34)

5.3 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์ไทย ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้าน อนุรักษ์นิยม ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ นอกจากนั้นไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 35)

5.4 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์ไทย ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้นไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 36)

5.5 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์ไทย ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ นอกจากนั้นไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 37)

5.6 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์ไทย ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 38)

5.7 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 39)

5.8 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 40)

5.9 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 41)

5.10 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน การควบคุมอารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนลักษณะด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 42)

5.11 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม การควบคุมอารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีลักษณะบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 43)

5.12 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์สากล ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ไม่มีความแตกต่างกัน (ตาราง 44)

6. การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ในแต่ละสาขาวิชา ได้ผลดังนี้

6.1 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์ไทย มีคุณลักษณะบุคลิกภาพ 3 องค์ประกอบ คือ 1. ลักษณะบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก การชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้ ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น 2. ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 3. ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย อนุรักษ์นิยม (ตาราง 45)

6.2 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศูริยางค์ไทย มีคุณลักษณะบุคลิกภาพ 3 องค์ประกอบ คือ 1. ลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง 2. ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย อนุรักษ์นิยม การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น 3. ลักษณะบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้ (ตาราง 46)

6.3 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์สากล มีคุณลักษณะบุคลิกภาพ 4 องค์ประกอบ คือ 1. ลักษณะบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก การชอบสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น 2. ลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน อนุรักษ์นิยม 3. ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 4. ลักษณะบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้ (ตาราง 47)

6.4 นักเรียนนาฏศิลป์ สาขาศรีวิวงศ์สากล มีคุณลักษณะบุคลิกภาพ 3 องค์ประกอบ คือ 1. ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 2. ลักษณะบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้ 3. ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย อนุรักษ์นิยม กล้าแสดงออก (ตาราง 48)

อภิปรายผล

1. บุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ มีคุณลักษณะในแต่ละด้านเรียงตามลำดับมากไปน้อยได้ดังนี้คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น การชอบสังคม ความอดทน กล้าแสดงออก อนุรักษ์นิยม การควบคุมอารมณ์ ความยืดหยุ่นได้ ความเชื่อมั่นในตนเอง และศิลปะนิสัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวแล้วมีบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ 3 ด้าน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง กล่าวคือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ($\bar{x} = 7.917$) การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ($\bar{x} = 7.339$) และการชอบสังคม ($\bar{x} = 7.020$) สำหรับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ นั้นมีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 5.108 ถึง 6.988 จะเห็นได้ว่าลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 10 ด้านมีคะแนนเฉลี่ยเกิน .5 จึงถือได้ว่านักเรียนนาฏศิลป์มีคุณลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 10 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ทั้งนี้อาจจะอธิบายได้ว่า โดยทั่วไปแล้วศิลปินมีความจำเป็นจะต้องเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น จึงจะสามารถทำการแสดงให้ประทับใจแก่ผู้ชม เช่น ในการจัดการแสดงนั้นจะต้องดูว่าบรรยากาศของผู้ชมเป็นอย่างไร แล้วจะสามารถจัดรายการให้สอดคล้องกับบรรยากาศนั้น ดังนั้นการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นจึงเป็นพื้นฐานของบุคลิกภาพที่สำคัญสำหรับ เรื่องการสร้าง ความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่นก็เช่นเดียวกัน ศิลปินเมื่อทำการแสดง ย่อมต้องการความนิยม ความชื่นชมจากผู้ชมทั้งหลาย กวญเหตุนี้จึงจำเป็นที่จะหาวิธีการใน

การสร้างภาพประทับใจที่ดี ถึงแม้ว่าจะเป็นชีวิตในสังคมตามปกติ ลักษณะดังกล่าวนี้จะกลายมาเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของศิลปินได้ด้วย และในทำนองเดียวกันกับการชอบสังคมก็ย่อมจะตามมาเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญด้วย จะเห็นได้จากชีวิตของศิลปินทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นนาฏศิลป์ นักแสดงอื่น ๆ เช่น คาราวาญยนต์ รวมทั้งนักร้อง ย่อมมีชีวิตร่วมกับการเข้าสังคมตลอดเวลา อาชีพจะเป็นสิ่งที่กำหนดสังคมให้แก่บุคคลในอาชีพนั้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของฮอลแลนด์ (Holland : 1972 อ้างอิงจาก คมเพชร อัครศุภกุล 2521 : 58) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพและความสัมฤทธิ์ผลในการทำงานย่อมขึ้นอยู่กับขอบเขตของบุคลิกภาพของแต่ละคนว่าสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

จากผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพด้านศิลปินนิสัย ($\bar{x} = 5.108$) นั้นมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่านักเรียนนาฏศิลป์ซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้ามาเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้นจะต้องมีศิลปินนิสัยที่ดีและรูปร่างหน้าตาดี ผลการวิจัยกลับพบว่านักเรียนมีลักษณะด้านศิลปินนิสัยไม่สูงเท่ากับด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักเรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนในเรื่องลักษณะศิลปินนิสัยมาเป็นอย่างมาก ทุกคนจะต้องปฏิบัติ ต้องฝึกซ้อมอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้จึงกลายเป็นลักษณะที่ติดตัวของนักเรียน ซึ่งนักเรียนอาจจะมองไม่เห็นความสำคัญมากนัก แต่กลับไปมองเห็นความสำคัญของลักษณะอื่น ๆ เช่น การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ตลอดจนการชอบสังคม อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคิดว่า การที่นักเรียนตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพแล้วพบว่าบุคลิกภาพด้านศิลปินนิสัยนั้นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดไม่อาจจะกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพด้านนี้ไม่สำคัญ

2. นักเรียนนาฏศิลป์เพศชายและเพศหญิง มีบุคลิกภาพแตกต่างกันเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านที่แตกต่างกันคือ ศิลปินนิสัยและการชอบสังคม สำหรับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

โดยทั่วไปแล้วนักจิตวิทยาจะถือว่าบุคลิกภาพของเพศชายและเพศหญิงจะแตกต่างกันจากการศึกษาของ ระจิต ตรีพุทธรัตน์ (ระจิต ตรีพุทธรัตน์ 2510 : 49) และ สุวิทย์ สังโยคะ (สุวิทย์ สังโยคะ 2517 : 47) พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะมีบุคลิกภาพแตกต่างกันในด้านการชอบสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกัน

และในสภาพความเป็นจริงแล้ว เพศชายและเพศหญิงย่อมมีบุคลิกภาพ และการแสดงออกที่แตกต่างกันโดยธรรมชาติ

สำหรับศิลปินี่สนันพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน ซึ่งก็อาจจะอธิบายได้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัยแตกต่างกันอยู่แล้ว เช่น เพศหญิงมีอารมณ์อ่อนไหว เปลี่ยนแปลงง่ายกว่าเพศชาย เพศชายมักจะมีความหนักแน่นมากกว่าเพศหญิง อย่างไรก็ตามเรื่องนี้นิสัยนี้เป็นเรื่องการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอของบุคคล และมักจะเป็นเฉพาะตัวบุคคลจึงทำให้มีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกัน ซึ่งถ้าพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในเรื่องนิสัยแล้วย่อมจะสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ได้

3. บุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขากัน มีบุคลิกภาพด้านศิลปนิสัย ความอดทน กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา เทพคลไชย (รัตนา เทพคลไชย 2518 : 61) ได้ทำการศึกษานิสัยบุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 คณะ พบว่า มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน เช่นเกี่ยวกับการวิจัยของเกร็บฮาร์ท และฮอยท์ (Grebhart and Hoyt 1958 : 125 - 128) พบว่า นิสิตที่เรียนต่างคณะมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปนิสัย นักเรียนนาฏศิลป์สาขานาฏศิลป์ไทยและสาขาดุริยางค์ไทยแตกต่างกับนักเรียนสาขานาฏศิลป์สากลและสาขาดุริยางค์สากล

ลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน กล้าแสดงออกและความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนนาฏศิลป์สาขาดุริยางค์ไทยแตกต่างกับสาขานาฏศิลป์สากลและดุริยางค์สากล

ลักษณะทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้นจะพบว่า การเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของสาขาต่าง ๆ นั้นมีความแตกต่างกันไป กิจกรรมการสอน การฝึกฝนก็ขึ้นอยู่กับลักษณะในแต่ละสาขาวิชาเป็นสำคัญ ถ้าจะกล่าวให้เห็นอย่างชัดเจนแล้ว เราจะพบว่า สาขานาฏศิลป์ไทยและสาขานาฏศิลป์สากลนั้นมีธรรมชาติของศิลปะแตกต่างกันไป ซึ่งย่อมจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ นิสัย และความสนใจของผู้เรียนด้วย จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว บุคลิกภาพของนักเรียนที่แตกต่างกันในด้านศิลปนิสัย ความอดทน กล้าแสดงออก

และความเชื่อมั่นในตนเองจะแตกต่างกันระหว่างนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยและดุริยางค์ไทย กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์สากลและดุริยางค์สากล อาจกล่าวโดยสรุปว่า ความแตกต่างกันในบุคลิกภาพครั้งนี้มีส่วนหนึ่งซึ่งมีผลมาจากการเลือกเรียนในสาขาที่แตกต่างกัน

4. บุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 การศึกษาครั้งนี้พบว่า บุคลิกภาพที่แตกต่างกันคือ ลักษณะด้านการควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 3 ด้านนี้ นักเรียนนาฏศิลป์ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น แตกต่างกับระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ส่วนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางไม่แตกต่างกับระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง

นักเรียนที่เข้าไปเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ย่อมเป็นที่คาดหวังว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วจะเป็นศิลปินที่ดี สามารถนำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้เกิดประโยชน์ ดังนั้นวิทยาลัยนาฏศิลป์จึงมองเห็นความสำคัญในการฝึกฝน อบรม สั่งสอน ตลอดจนถ่ายทอดความรู้และทักษะทางนาฏศิลป์ให้มากที่สุดตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เมื่อนักเรียนเข้าไปรับการศึกษาเป็นระยะเวลาานาน ก็ย่อมมีโอกาสดำเนินการฝึกฝนและพัฒนาตนเองมากขึ้น ดังนั้นระยะเวลาของการเรียนน่าจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ด้วย ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว นักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นจึงมีบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น แตกต่างไปจากนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง ถ้าพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวแล้ว จะพบว่านักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นนั้นมีค่าคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพต่ำกว่านักเรียนชั้นกลางและชั้นสูง ซึ่งน่าจะอธิบายได้ว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมานานย่อมจะมีการควบคุมอารมณ์ มีความเชื่อมั่นในตนเองและการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดีกว่าผู้ที่เพิ่งได้รับการฝึกฝน

จากการศึกษาของ สุวิทย์ สังโยคะ (สุวิทย์ สังโยคะ 2514 : 63) พบว่า นักเรียน ปก.ศ. และ ปก.ศ.สูง มีความแตกต่างกันในเรื่องของการปรับตัว การปฏิบัติตามแบบแผน และการควบคุมอารมณ์ โดยที่นักเรียน ปก.ศ. สูง จะมีบุคลิกภาพโดยรวมสมบูรณ์กว่า การวิจัยนี้จะนำมาสนับสนุนการวิจัยเรื่องบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ในครั้งนี้ได้ โดยอาจจะสรุปได้ว่า การได้มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาเป็นเวลานาน ย่อมจะมีผลทำให้เกิดพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

5. บุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จากการศึกษพบว่า มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน 6 กลุ่มตัวอย่างจากทั้งหมด 12 กลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษานี้ยังไม่อาจยืนยันได้ว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ จากผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างในเรื่องของบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ คือ การกล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมอารมณ์ การชอบสังคม ความอดทน และอนุรักษนิยม จากการวิจัยของ บุญสนอง ไกรเนตร (บุญสนอง ไกรเนตร 2515 : 101) ก็พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จะมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน ในทำนองเดียวกัน สุวิทย์ สังโยคะ (สุวิทย์ สังโยคะ 2524 : 63) ก็พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์กว่าในด้าน การแสดงออก ผู้นำ และการปรับตัว

สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ก็จะอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรม แตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถ้าพิจารณาในสภาพของความเป็นจริงโดยทั่วไปก็อาจอธิบายให้เห็นถึงลักษณะดังกล่าวแล้วได้ เช่น นักเรียนที่เรียนดีย่อมจะมีแนวโน้มกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่น และอาจจะเป็นบุคคลที่อดทน ควบคุมอารมณ์ด้วย

นอกจากนี้แล้วก็จะพบได้ในบางครั้งที่ นักเรียนที่เรียนดีจะเป็นผู้ชอบสังคม เพราะมีความมั่นใจในการเข้าสังคมและไม่รู้สึกมีมติด้อย สำหรับนักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า น่าจะเป็นผู้มีบุคลิกภาพแบบอนุรักษนิยมสูงด้วย เนื่องจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อในขนบธรรมเนียมประเพณีและเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งจะมีผลทำให้ นักเรียนเหล่านี้มีความตั้งใจเล่าเรียนศาสตร์ในแขนงนี้

6. การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ในแต่ละสาขาวิชา

สาขานาฏศิลป์ไทย มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านความเชื่อมั่นในตนเอง รองลงมาด้านการชอบสังคม การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ความยืดหยุ่นได้ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบ

ด้านมนุษยสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านความหนักแน่น องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัยมีความสัมพันธ์กับด้านอนุรักษ์นิยม ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านค่านิยมไทย

สาขาครูวิทยาศาสตร์ มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านกล้าแสดงออก รองลงมากับด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านความมุ่งมั่น องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านศิลปะนิสัย รองลงมาด้านอนุรักษ์นิยม และด้านการสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านค่านิยมไทย องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านความยืดหยุ่นได้ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์

สาขานาฏศิลป์สากล มี 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันสูงเรียงตามลำดับกับด้านกล้าแสดงออก การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น การชอบสังคม ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านอนุรักษ์นิยม ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านค่านิยมไทย องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านการควบคุมอารมณ์ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านความหนักแน่น องค์ประกอบที่ 4 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านยืดหยุ่น

สาขาครูวิทยาศาสตร์สากล มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านการควบคุมอารมณ์ รองลงมาด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านความหนักแน่น องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านการชอบสังคม ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย มีความสัมพันธ์กันสูงกับด้านกล้าแสดงออก อนุรักษ์นิยม

ผู้วิจัยให้ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านค่านิยมไทย

ในแต่ละองค์ประกอบลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงก็จะส่งผลซึ่งกันและกัน จนเกือบเป็นลักษณะเดียวกันที่แยกกันไม่ออก ดังนั้นถ้าทราบบุคลิกภาพด้านหนึ่งก็สามารถทำนายด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงได้ องค์ประกอบบุคลิกภาพของนักเรียนนวัตศิลป์ในแต่ละสาขาวิชานั้นคล้าย ๆ กันคือมี 3 องค์ประกอบ ส่วนสาขานวัตศิลป์สากลมี 4 องค์ประกอบ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบนี้ ลักษณะบุคลิกภาพ 10 ด้านนั้น ผลการวิเคราะห์มี 3 ด้าน หรือ 4 ด้านใหญ่ ๆ เท่านั้น ดังนั้นแทนที่เราจะต้องศึกษาทั้ง 10 ด้าน เราก็ศึกษาหรือสนใจเพียง 3 ด้าน หรือ 4 ด้านใหญ่ ๆ นี้ก็พอแล้ว ข้อมูลลักษณะบุคลิกภาพ 3 ด้าน หรือ 4 ด้านใหญ่ ๆ นี้ จะช่วยเสริมเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนนวัตศิลป์ให้ได้ตามต้องการของแต่ละสาขาวิชา นอกจากนี้การวิเคราะห์องค์ประกอบยังสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนได้ ดังการวิเคราะห์องค์ประกอบนักเรียนฝึกหัดครูจากการศึกษาของ คุก (Cook 1961 : 86) พบว่า ลักษณะที่นำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู คือ มี ความสุภาพอ่อนน้อม เป็นที่เชื่อถือได้ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ก็จะเป็นส่วนช่วยในการพิจารณาในการคัดเลือกนักเรียนนวัตศิลป์ได้ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการวิจัย

1.1 เนื่องจากการศึกษาค้นคว้านี้ให้เลือกศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนวัตศิลป์เฉพาะวิทยาลัยนวัตศิลป์กรุงเทพมหานครเท่านั้น ฉะนั้นจึงควรจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมกับนักเรียนนวัตศิลป์ทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้สามารถมองเห็นบุคลิกภาพโดยส่วนรวมของนักเรียนนวัตศิลป์ทั่วประเทศ

1.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรจะได้เปรียบเทียบกับนักเรียนนวัตศิลป์ส่วนภูมิภาคหรือสถาบันการศึกษาอื่น เช่น วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัย ที่เปิดสอนทางนวัตศิลป์ เพราะอาจจะ

ทำให้ทราบว่าบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ในแต่ละสถาบันแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2. ด้านการศึกษา

2.1 จากผลการศึกษาครั้งนี้ คณะแผนเจดีย์บุคลิกภาพทั้ง 10 ด้าน เกิน .5 จึงถือได้ว่านักเรียนนาฏศิลป์มีบุคลิกภาพในแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ลักษณะด้านศิลปะนิสัยมีน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ น่าจะมีการจัดการเรียน การสอน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาให้นักเรียนนาฏศิลป์ มีบุคลิกภาพด้านนี้ มาก ยิ่งขึ้น

2.2 จากผลการศึกษา พบว่า บุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์ในด้านต่าง ๆ ด้านที่เด่น ๆ มีการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น การชอบ สังคม จะช่วยให้ครู ครูแนะแนว ผู้ปกครองมีความเข้าใจนักเรียนและสามารถทำการอบรม สั่งสอน แนะนำ และปกครองนักเรียนในความรับผิดชอบของตนได้อย่างเหมาะสม

2.3 ผลการศึกษานี้ จะช่วยให้ฝ่ายแนะแนวในโรงเรียนต่าง ๆ มีข้อ สันเทศสำหรับนักเรียนที่สนใจในวิชาชีพทางนาฏศิลป์ได้อย่างถูกต้อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คมเพชร ฉัตรสุภกุล การแนะแนวเบื้องต้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2521, 229 หน้า
- _____ บริการสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 232 หน้า
- จำเนียร ช่วงโชติ ข้อเสนอแนะทางอาชีพ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2525, 88 หน้า
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักพิมพ์โอเคียนสตรี
2522, 206 หน้า
- เดโช สนวนานนท์ ปทานุกรมจิตวิทยา โอเคียนสตรี กรุงเทพฯ 2520, 340 หน้า
- _____ "บุคลิกภาพกับความสำเร็จในการทำงาน" วิทยาสาร ตุลาคม 2508, 48 หน้า
- หุ้ย ชุ่มสาย, ม.ล. จิตวิทยา ไทยวัฒนาพานิช 2508, 349 หน้า
- ธำรง บัวศรี หลักการศึกษ แพรวพิทยา 2506, 135 หน้า
- นุชนาฏ คีวเฑาะ การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในการเป็นพยาบาล ปริณูนิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 139 หน้า
- นพดล มหาวิทยาลัยกุล บุคลิกภาพทางการเมืองของนักศึกษาครู : ศึกษาเฉพาะกรณี วิทยาลัย
ครูกลุ่มนครหลวง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 220 หน้า
อัครสำเนา
- บุญสนอง ไกรเนตร การเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพ
ครูแล้วเข้าศึกษาพยาบาล ปริณูนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2515, 136 หน้า อัครสำเนา
- บรรจบ สุพรรณพิทักษ์ บุคลิกภาพของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 159 หน้า อัครสำเนา
- ประทอง กรรณสูต สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ สำนักพิมพ์บรรณกิจ 2525,
344 หน้า

- ประเวทย์ จันทรัตน์ การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางบุคลิกภาพ 15 ด้านของนักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนเกษตรกรรมในจังหวัดอุดรธานี ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2516, 89 หน้า อัดสำเนา
- พรพิมล เพ็ชรทอง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515, 243 หน้า
- พรรณราย นิมิตนาค ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 92 หน้า อัดสำเนา
- ปิยนุช สาร "เรื่องของคน" วารสารวิสามัน มิถุนายน 2515, 58 หน้า
- ยุทิน ตันติชนพัฒน์ ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 82 หน้า
- รุ่งทิวา จันทนาศิริ การเปรียบเทียบบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรมแขวงคลองเตย ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 100 หน้า อัดสำเนา
- รัตนา เทพชลไชย บุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยวัดด้วย อีพีทีเอส วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 61 หน้า อัดสำเนา
- ระออ พงษ์พานิช การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพที่ปรากฏในกลุ่มชมรมทางอาชีพ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511, 64 หน้า อัดสำเนา
- ล้วน และ อังคนา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา หวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า
- วัชร ทรัพย์มี ความพึงพอใจต่อการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ไทยวัฒนาพานิช 2522, 354 หน้า
- วัชร ฐะคำ จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมฝึกหัดครู 2524, 170 หน้า
- วัลลีย์ หลีสันติพงศ์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบัญชี ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515, 102 หน้า อัดสำเนา

- วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3
เรือนอักษร 2524, 150 หน้า
- วิรัช เศรษฐศิลป์ การสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนพยาบาล ปรินทิพ
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 140 หน้า
- ศิลปากร, กรม กองศิลปศึกษา สถิติการศึกษา 2528, 16 หน้า อัดสำเนา
- สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ วิทยาลัย
วิชาการศึกษาระสานมิตร ปรินทิพ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2516, 196 หน้า อัดสำเนา
- สมจิต อภิชนาพงศ์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว กับความสนใจ
ในอาชีพของนักเรียน ม.ศ. 5 ปรินทิพ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2523, 89 หน้า อัดสำเนา
- สมชาย พุ่มสอาด "การศึกษาศิลปของกรมศิลปากร" ศิลปากร กรกฎาคม 2526, 87 หน้า
- สุภาพ วาดเขียน เครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์ ไทยวัฒนาพานิช 2528, 68 หน้า
- สุวิทย์ สังโยคะ การศึกษานักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นปีที่ 2 และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 ณ วิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 6
ปรินทิพ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2513, 70 หน้า
อัดสำเนา
- สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2525, 289 หน้า
- เอกชัย ชัยประเสริฐสิทธิ์ สถิติไม่ใช้พารามิเตอร์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2524, 176 หน้า
- อาภรณ์ มนตรีศาสตร์ จาตุรงค์ มนตรีศาสตร์ วิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
วิชานาฏศิลป์ อรุณสภา 2517, 300 หน้า
- อนันต์ ศรีโสภณ สถิติเบื้องต้น ไทยวัฒนาพานิช 2521, 390 หน้า

- Allport Gordon W. A Psychological Interpretation. cited by calain 5 Hall, and Gardner Lindrey, theories of Personality, New York, John Wily and Sons 1967, 263 p.
- Calvin, Hall S. and Gardner. Theory of Personality. New York, John Wiley and Sons, Inc, 1959, 572 p.
- Cattell, Roymond. Personality and Social Psychology. San Diago : Robert L. Knapp 1964, 635 p.
- Coody, Ben B, and Henely, Reginld T., "A Validity of Selection EPPS Subscales for Determining Need Structure of Dominoting and Submissive Student teachers, The Journal of Educational Research. 61 : 59 - 61, October 1967
- Cook, Desmond L., James D. Linden and Marrison E. Mckey, "A Factor Analysis of Teacher Trainer Response to Selected Personality Inventories" Educational and Psychological Measurement. XXI (Wentes, 1961), 865 - 872
- Edwards, Allen L., Manual, Edwards Personal Preference Schedule. The Psychological Corporation, New York, 1959
- Elton, Charles F. and Harrieth A. Rose "Significance of Personality in Vocational Choice of College Woman," Journal of Counseling Psychology. 4 : 21 - 22, July 1967.
- Elton, Charles F. "Male Carus Role and Vocational Choices : The Prediction with Personality and Aptitude Variables," Journal of Counseling Psychology 29 : 114 - 115, July, 1967.
- Flores, Tomas W. Fandamental in Test and Measurement. Boston : Houghton Mifflin Comp, 1957, 272 p.
- Grebhart, Cary G. and Hoyt, Nomal P. "Personality Needs of Under and over Achieving Preshmun," The Journal of Applied Psychology. 44 : 125 - 128, April, 1958.
- Hamacheek, Don E. and Mori Takako, "Need Sturcture Personal Adjustment and Acadimie Self Concept and Beginning Educational Student," The journal of Educational Research. 58 : 158 - 162, December, 1964.
- Hilgard, Ernest R. and Richard G. Atkinson. Introduction to Psychology. 4th ed = New York : Han Court, Brace and World, Ine., 1967, 462 p.
- Holland, John L. The Psychology of Vocational Choice. New York, Blaisdell Publishing Company, 1966, 438 p.
- Hurlock, Elisabth Berg ner. Personality Development. Tokyo Megraw Hill book Company 1898, 503 p.

Krug, Robert E., "Over and Under Achievement and the Edwards Personal Preference Schedule," Journal of Applied Psychology. XLIII : 132 - 136 April 1959.

March, H.M. Building Your Personality. New York, Prentice - Hall Inc, 1949, 294 p.

Miller, Sutherland. Jr "The Relationship of Personality to occupation Setting and Function," Dissertation Abstracts. 4 : 3221, September, 1960.

Munn, Norman L. Psychology. 5th ed., Boston : Houghton Mifflin Company, 1965, 258 p.

Munsinger, Harry. Fundamentals of Child Development. New York Holt, Rinehart and Winston, 1975, 592 p.

Ronmich, Herman, "The Need Structure of Publie," The Journal of Educational Research. 61 : 24 - 26, September, 1967.

Sahakian, William S. Psychology of Personality. Chicago, Illinois Rand McNally and Company, 1969, 504 p.

Yamane, Taro. Statistics An Introductory Analysis. Harper and Row, Publishers, New York, Evanston and London, 1964, 915 p.

ภาคผนวก

ตาราง 49 ค่าสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์ไทย

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	x_7	x_8	x_9	x_{10}
x_1	1.00000									
x_2	.19247	1.00000								
x_3	.28066	.20332	1.00000							
x_4	.28152	.40063	.19713	1.00000						
x_5	.04497	.24230	-.00026	.37235	1.00000					
x_6	-.20035	.17094	-.05852	.12040	.36245	1.00000				
x_7	.09464	.38183	.13278	.15370	.11107	.16837	1.00000			
x_8	.09377	.43740	.04513	.42566	.26957	.28655	.28685	1.00000		
x_9	.12410	.27650	.05973	.12999	.13407	.14197	.49833	.32962	1.00000	
x_{10}	.08417	.32855	-.01767	.32113	.31333	.24910	.10907	.25171	.21047	1.00000

ตาราง 50 ค่าสหสัมพันธ์ของชุดลักษณะพฤกษภาพในแต่ละตำแหน่งของนักเรียนมหาวิทยาลัย สาขาอุไรยางค์ไทย

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	x_7	x_8	x_9	x_{10}
x_1	1.0000									
x_2	.27279	1.0000								
x_3	.38475	.15732	1.0000							
x_4	.52200	.59914	.30700	1.00000						
x_5	-.13154	.02860	.03372	.11208	1.00000					
x_6	-.17048	.04782	-.10406	.13777	.26738	1.00000				
x_7	.21634	.31062	.21417	.28585	.03554	-.04956	1.00000			
x_8	.27369	.47886	.24783	.55274	.11242	.01160	.34716	1.00000		
x_9	.30469	.14544	.28637	.20375	.09994	-.00320	.40170	.28291	1.0000	
x_{10}	.27568	.22734	.39841	.36400	.30068	.20766	.20766	.36338	.29226	1.00000

ตาราง 51 ค่าสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนนาฏศิลป์ สาขานาฏศิลป์สากล

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	x_7	x_8	x_9	x_{10}
x_1	1.00000									
x_2	.25838	1.00000								
x_3	.30705	.32939	1.00000							
x_4	.30368	.30761	.23147	1.00000						
x_5	-.03196	-.01109	-.10559	.19000	1.00000					
x_6	-.30353	.23272	-.04945	-.02747	.15993	1.00000				
x_7	.06442	.13414	.19411	.09427	.13144	.08307	1.00000			
x_8	.19460	.29355	.06269	.46590	.05446	.21623	-.04483	1.00000		
x_9	.10495	-.07896	.10668	-.04580	-.02177	-.22219	.52810	.02235	1.00000	
x_{10}	-.05222	.04253	-.01329	.20560	.25757	.21529	.19679	.40780	.29932	1.00000

ตาราง 52 ค่าสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักเรียนมหาวิทยาลัย สาขาครุศึกษาศาสตร์

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	x_7	x_8	x_9	x_{10}
x_1	1.00000									
x_2	.06910	1.00000								
x_3	.09816	.13376	1.00000							
x_4	.23563	.27185	.09653	1.00000						
x_5	.03369	.12576	-.05678	.33053	1.00000					
x_6	-.13476	.21423	-.15400	.29779	.35765	1.00000				
x_7	-.02568	.20989	.01838	.08448	.31334	.14081	1.00000			
x_8	.08187	.24102	.11140	.43213	.23555	.21933	.37216	1.00000		
x_9	.03404	.20187	.18034	-.02012	.08085	.18837	.49501	.37053	1.00000	
x_{10}	-.01038	.13657	.05364	.21232	.25362	.21233	.23464	.35541	.26221	1.00000

แบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์

วิธีทำ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
แบบสำรวจนี้เป็นเพียงการสำรวจบุคลิกภาพ ดังนั้น จึงไม่มีคำตอบที่ถูกต้องตายตัว ให้นักเรียน
ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ให้ในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับลักษณะของตนเอง

ตัวอย่าง

แบบสำรวจบุคลิกภาพนี้ ผู้ตอบจะต้องตอบในแต่ละข้อคำถามนั้นว่า "ใช่" หรือ
"ไม่ใช่" เช่น

ข้อ	คำถาม
(๐)	ข้าพเจ้าชอบปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี
(๐๐)	ข้าพเจ้าชอบเล่าเรื่องสนุก ๆ ในงานสังสรรค์
(๐๐๐)	ข้าพเจ้าชอบอยู่คนเดียวเงียบ ๆ

คำตอบ

ข้อ	คำตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
(๐)	✓	
(๐๐)		✓
(๐๐๐)	✓	

1. ข้าพเจ้าไม่ชอบดูรายการทีวีที่เกี่ยวกับการแสดงทางนาฏศิลป์และดนตรี
2. หลังจากดูการแสดงต่าง ๆ แล้ว ข้าพเจ้ามักกลับมาลองทำตามเสมอ
3. ข้าพเจ้าชอบไปศูนย์หรรษการทางศิลปะเสมอ
4. ข้าพเจ้าชอบพูดคุยกับเพื่อน ๆ เรื่องทางนาฏศิลป์หรือนคร
5. ข้าพเจ้ามีความสุข เมื่อได้ดูรายการซีรีส์นาฏกรรม
6. ข้าพเจ้าต้องการเป็นนักแสดงอาชีพ
7. ถ้าหากข้าพเจ้าล้มเหลวที่ครูสอน ข้าพเจ้าจะต้องกลับไปถามครูหรือเพื่อน ๆ ทันที
8. ข้าพเจ้าชอบสะสมรูปทำร่ำหรือบทละคร หรือโน้ตเพลงต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้ว
9. ข้าพเจ้าจะอุทิศตนเพื่อเชิดชูศิลปะที่ได้เรียนมา
10. ข้าพเจ้าติดตามอ่านบทความหรือหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์และดนตรี
11. ข้าพเจ้ารู้สึกหือหึ่งง่าย ถ้าหากทำสิ่งใดไม่สำเร็จตามความตั้งใจ
12. การแสดงบางอย่างเป็นการแสดงที่ยากมาก ข้าพเจ้าก็จะพยายามฝึกฝนตนเองอย่างเต็มที่
13. เมื่อข้าพเจ้าจะต้องฝึกในสิ่งที่ยาก ๆ ข้าพเจ้ามักจะหือหึ่งและหมดกำลังใจ
14. ข้าพเจ้าจะเลิกฝึกเมื่อเห็นว่าข้าพเจ้าจะทำในสิ่งนั้นได้ไม่ดีเท่าที่ต้องการ
15. เมื่อข้าพเจ้าพบปัญหาต่าง ๆ ที่ยุ่งยากมาก ข้าพเจ้าจะไม่เผชิญกับปัญหาเหล่านั้น
16. สาเหตุของความยุ่งยากต่าง ๆ ของคนจำนวนมากมักเกิดจากการที่ไม่ได้เอาใจจริงเอาใจกับสิ่งต่าง ๆ อย่างเพียงพอ
17. ข้าพเจ้ามักจะหือหึ่งความสามารถทั้งหลายเพื่อที่จะทำให้เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนและอาชีพ
18. ข้าพเจ้าสนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
19. ข้าพเจ้ามีความพยายามน้อยในการฝึกฝนตนเอง
20. ถ้าข้าพเจ้าเล่นเกมอะไรก็ได้ไม่ดี ข้าพเจ้าจะปฏิเสธที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้น
21. ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะมีการรณรงค์รักษาศิลปะวัฒนธรรมของชาติไว้
22. ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการเอาเงินจำนวนมากไปบูรณะศิลปะวัตถุต่าง ๆ
23. ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะมีการปรับปรุงขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยให้ทันสมัยขึ้น

24. ศิลปะวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่งามและควรแก่การดำรงรักษาไว้
25. ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะนำศิลปวัฒนธรรมตะวันตกมาผสมผสานกับของไทย
26. ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าประเทศไทยอยู่ได้ทุกวันนี้เพราะขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย
27. ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาที่สำคัญของโรงเรียนในปัจจุบันนี้ที่ควรจะต้องแก้ไขก่อนคือ ปัญหา
ศีลธรรมจรรยา
28. ข้าพเจ้าไม่ชอบการมีระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากจนเกินไป
29. ข้าพเจ้าไม่ชอบผู้หญิง (ผู้ชาย) ที่ละทิ้งขนบธรรมเนียมประเพณีที่เคยมีมา
30. งานฉลองอันใหญ่โตและเหมาะสมของรัฐบาล (เช่น สัณนิบาต สโมสร) เป็นสิ่งที่ควร
จะยกเลิก เพราะประเทศไทยยากจน
31. ข้าพเจ้าสามารถที่จะออกไปแสดงต่อหน้าผู้คนที่ไม่รู้จักได้
32. ข้าพเจ้ามักจะกล้าแสดงออกทั้งการแสดงและความคิดในกลุ่มเพื่อน
33. ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวเมื่อต้องไปปรากฏกายต่อหน้ากลุ่มชน
34. ข้าพเจ้าชอบออกไปแสดงสิ่งต่าง ๆ ให้เพื่อน ๆ ดูเสมอ
35. ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวที่ครูจะนำเอาผลงานของข้าพเจ้าไปอ่านในชั้นเรียน
36. ข้าพเจ้าชอบทดลองร่ำทำใหม่ ๆ หรือต่อเพลงใหม่ ๆ เสมอ
37. เมื่อเป็นศิลปินเราจำเป็นต้องเป็นคนแสดงตัว
38. ข้าพเจ้ารู้สึกอายเมื่อต้องออกไปปรากฏตัวต่อหน้าชุมชน
39. ข้าพเจ้าชอบมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากในการอภิปรายของกลุ่มหรือของชั้น
40. ข้าพเจ้าดีใจมากเมื่อได้รับเลือกให้ออกงานการแสดงต่าง ๆ ของโรงเรียน
41. ข้าพเจ้าชอบอยู่คนเดียวเงียบ ๆ
42. ข้าพเจ้ามักจะรู้สึกอึดอัดใจในการที่จะพูดคุยกับผู้อื่นก่อน จนกว่าเขาจะพูดกับข้าพเจ้า
43. ข้าพเจ้าคิดว่าหากจะไปไหนกับคน ๆ เดียว จะดีกว่าการไปเป็นกลุ่มซึ่งมีคนมาก
44. ข้าพเจ้าจะเลือกอยู่กับบ้านมากกว่าเข้าร่วมงานสังสรรค์กับเพื่อนฝูง
45. ข้าพเจ้าพูดคุยกับคนที่เพิ่งรู้จักได้อย่างสบายใจ
46. ข้าพเจ้าคิดว่าทางโรงเรียนน่าจะให้เป็นสมาชิกชมรมได้มากกว่า 1 ชมรม

47. แม้แต่กรณีจำเป็นข้าพเจ้ามักจะไม่พูดกับคนอื่นก่อนจนกว่าเขาจะพูดกับข้าพเจ้า
48. ข้าพเจ้าชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนมากกว่าอยู่ตามลำพัง
49. เมื่อข้าพเจ้าไปงานสังสรรค์บ้านเพื่อนข้าพเจ้ามีความลำบากใจในการสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลที่มาในงาน
50. ข้าพเจ้าชอบไปร่วมงานชุมนุมที่ได้พบปะพูดคุยกับเพื่อน ๆ
51. ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจตลอดทั้งวันเมื่อมีสิ่งใดผิดพลาดเกิดขึ้น
52. ข้าพเจ้ามักมีความสุขตลอดทั้งวัน เพราะไม่เป็นคนคิดมากเกินไป
53. ข้าพเจ้าจะรู้สึกกังวลใจมากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกิดขึ้นในชีวิต
54. ข้าพเจ้ารู้สึกถึงเครียดและกังวลเมื่อคนอื่นไม่เห็นด้วยกับความคิดของข้าพเจ้า
55. เมื่อข้าพเจ้าคิดอะไรแล้วจะสามารถเปลี่ยนความคิดใหม่ได้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
56. ข้าพเจ้าเป็นคนปรับตัวง่ายไม่ว่าในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากเกินไป
57. ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าจริงจังกับ "สิ่งที่ผิด" "สิ่งที่ถูก" มากกว่าคนอื่น
58. ข้าพเจ้าเป็นคนเอาจริงเอาจังกับทุก ๆ อย่างเหมือนกัน
59. ภารกิจทั้งหลายในชีวิตของข้าพเจ้าไม่กระทบกระเทือนต่อชีวิตประจำวันที่มีความสุข
60. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตัวตามระเบียบแบบแผนต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด
61. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความร้อนหรือฉุนเฉียวง่าย
62. ข้าพเจ้ามักจะรับทำอะไรต่าง ๆ ทันทีทันใดโดยไม่หยุดคิดเสียก่อน
63. ข้าพเจ้ามักจะแสดงความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่คำนึงว่า ผู้อื่นจะรู้สึกอย่างไร
64. เมื่อจบการแสดงแล้วถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะชอบหรือไม่ก็ตาม ข้าพเจ้าจะปรบมือเป็นเกียรติแก่ผู้แสดง
65. ปกติข้าพเจ้าเป็นคนใจเย็นและไม่โกรธง่าย
66. ในการทำงานข้าพเจ้ามักจะตัดสินใจโดยไม่ได้อธิบายอย่างรอบคอบ
67. ข้าพเจ้ามีเรื่องทะเลาะกับคนอื่นเสมอ
68. ข้าพเจ้าต้องสารภาพว่า ข้าพเจ้ามักจะทำตามสิ่งที่ข้าพเจ้าปรารถนาโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของผู้อื่น

69. ข้าพเจ้ามักจะทำอะไรไปทันทีทันใดโดยไม่หยุดคิดเสียก่อน
70. ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ข้าพเจ้าจะใช้เวลาในการพิจารณารายละเอียดอย่างถี่ถ้วน
71. ข้าพเจ้าชอบทำสิ่งต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองเสมอ
72. ข้าพเจ้ากลัวว่าข้าพเจ้าจะทำอะไรเสีย ๆ งาม ๆ ออกไป
73. ข้าพเจ้ามักจะไม่สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง
74. ข้าพเจ้าไม่กล้าพูดอะไรในกลุ่มเพื่อนเพราะกลัวถูกตำหนิว่าไม่เข้าท่า
75. ข้าพเจ้าไม่ชอบงานที่ต้องวิจัยค้นคว้าเอาเอง
76. ในการเรียนข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการเรียน
77. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถและเก่งเท่า ๆ กับคนอื่น
78. ข้าพเจ้าเป็นตัวของตัวเองเสมอ
79. เวลาครูเรียกให้ตอบในชั้น ทั้ง ๆ ที่รู้คำตอบ ข้าพเจ้าไม่ชอบตอบเพราะกลัวที่ห้องพูดต่อหน้าคนอื่น
80. ข้าพเจ้าสามารถออกไปแสดงตัวหรือพูดต่อหน้าที่ประชุมได้อย่างสบายใจ
81. ข้าพเจ้ามักจะคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นก่อนที่ข้าพเจ้าจะกระทำให้สิ่งใดลงไป
82. ข้าพเจ้าอภัยให้เพื่อนได้ถึงแม้ว่าเพื่อนจะสร้างความไม่พอใจให้กับข้าพเจ้า
83. ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกคนแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมานั้นเขาย่อมมีเหตุผลของเขา
84. ข้าพเจ้าไม่ทราบเลยว่าเพื่อน ๆ ไม่พอใจในการกระทำของข้าพเจ้า
85. ข้าพเจ้าเป็นคนเอาแต่ใจตัวเอง
86. ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจที่บุคคลที่ข้าพเจ้าไม่ชอบถูกจับได้ว่ากระทำความผิด
87. บุคคลย่อมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองได้เสมอ
88. ข้าพเจ้ายอมให้อภัยกับผู้ที่ทำความผิด
89. ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เคยกระทำความผิดย่อมต้องการที่จะปรับปรุงชีวิตของตัวเองให้ดีขึ้น
90. ข้าพเจ้าเชื่อว่ามนุษย์ต้องนึกถึงผลประโยชน์ของตัวเองก่อน
91. ข้าพเจ้าเป็นคนร่าเริงแจ่มใสเสมอในทุกสถานการณ์
92. เมื่อเพื่อน ๆ ต้องการความช่วยเหลือ ข้าพเจ้าจะยื่นมือเข้าไปช่วย

93. ข้าพเจ้าเป็นคนสร้างความสนุกสนานเฮฮาในกลุ่มเพื่อน
 94. เมื่อมีการนัด ข้าพเจ้ามักไปถึงก่อนเวลาเสมอ
 95. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองไม่ค่อยมีอารมณ์ขัน
 96. เมื่อมีโอกาสข้าพเจ้าช่วยเหลือเพื่อน ๆ
 97. ข้าพเจ้ามองเห็นข้อเสียของคนอื่นตลอดเวลา
 98. เมื่อมีการนัดหมายข้าพเจ้าเคยไปถึงช้ากว่าเวลาที่นัด
 99. ไม่มีประโยชน์ในการทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อผู้อื่นเพราะเป็นการเพิ่มภาระให้ตัวเอง
 100. ข้าพเจ้าเป็นคนร่าเริงแจ่มใส
-

การศึกษานุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์

บทคัดย่อ

ของ

โพธิพันธ์ พานิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2528

ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละด้าน
ของนักเรียนนาฏศิลป์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2528 จำนวน 493 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพนักเรียนนาฏศิลป์ ซึ่ง
ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยวัดลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย ความอดทน อนุรักษนิยม กล้าแสดง
ออก การชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้ การควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าใจ
ความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้
t - test, F - test, U - test, Factor Analysis

ผลของการศึกษาที่สำคัญ พบว่า

1. นักเรียนนาฏศิลป์ มีบุคลิกภาพในแต่ละด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย
คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น การชอบสังคม
ความอดทน กล้าแสดงออก อนุรักษนิยม การควบคุมอารมณ์ ความยืดหยุ่นได้ ความเชื่อมั่น
ในตนเอง และศิลปะนิสัย
2. นักเรียนนาฏศิลป์ชายมีบุคลิกภาพแตกต่างกับนักเรียนนาฏศิลป์หญิงในด้าน
ศิลปะนิสัย การชอบสังคม
3. นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างสาขาวิชา มีบุคลิกภาพแตกต่างกันในด้าน
ศิลปะนิสัย ความอดทน กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง
4. นักเรียนนาฏศิลป์ที่เรียนต่างระดับชั้น มีบุคลิกภาพแตกต่างกันในด้าน
การควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
5. นักเรียนนาฏศิลป์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
ในด้าน กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การควบคุมอารมณ์ การเข้าใจ
ความรู้สึกของผู้อื่น

6. องค์ประกอบบุคลิกภาพของนักเรียนนาฏศิลป์

สาขานาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก การชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้
ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความรู้สึก
ของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย อนุรักษ์นิยม

สาขาศรีอยุธยาไทย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน กล้าแสดงออก ความเชื่อมั่น
ในตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย อนุรักษ์นิยม การเข้าใจความรู้สึก
ของผู้อื่น การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้

สาขานาฏศิลป์สากล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านกล้าแสดงออก การชอบสังคม ความเชื่อมั่น
ในตนเอง การสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความอดทน อนุรักษ์นิยม

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความรู้สึก
ของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 4 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้

สาขาศรีอยุธยาสากล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง
การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการชอบสังคม ความยืดหยุ่นได้

องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะบุคลิกภาพด้านศิลปะนิสัย อนุรักษ์นิยม กล้าแสดงออก

A STUDY OF DRAMATIC ART STUDENTS' PERSONALITY

AN ABSTRACT

BY

POTIPAN PHANICH

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

October 1985

The purpose of this study was to investigate and to compare personality types of the students of the School of Dramatic Arts. The sample comprised 493 students from the School of Dramatic Arts in Bangkok in the academic year B.E. 2528.

The personality inventory questionnaires constructed by the investigator were used in data collection. Personality types to be identified were composed of the followings : prevalence in art, toleration, conservatism, expressiveness, affiliation, flexibility, emotional control, self-confidence, understanding, and impressiveness. The t-test, F-test, U-test, and factor analysis were employed in data analysis.

Major findings were as follows :

1. The predominant personality types of the students, from highest to the lower ones, included impressiveness, affiliation, toleration, expressiveness, conservatism, emotional control, flexibility, self-confidence, and prevalence in art.
2. The male and female students were different on the types of sociability and prevalence in art.
3. The students from different subject fields were different on the types of prevalence in art, toleration, expressiveness, and self-confidence.
4. The students from different class levels were different on the types of emotional control, self-confidence, and understanding.
5. The students having different scholastic achievement were different on the types of expressiveness, self-confidence, toleration, emotional control, and understanding.

6. Personality factors of the students in Thai classical dancing included 3 factors. The first group included types on expressiveness, affiliation, flexibility, self-confidence, and impressiveness. The second group included types on emotional control and understanding. The last group included types on prevalence in art and conservatism.

Personality factors of the students in Thai classical music class included 3 factors. The first group included types on toleration, expressiveness, and self-confidence. The second group included types on prevalence in art, conservatism, understanding, and impressiveness. The last group included types on affiliation and flexibility.

Personality factors of the students in international dancing class included 4 factors. The first group included types on expressiveness, affiliation, self-confidence, and impressiveness. The second group included types on toleration and conservatism. The third group included types on emotional control and understanding. The last group included a type on flexibility.

Personality factors of the students in international music class included 3 factors. The first group included types on emotional control, self-confidence, and understanding. The second group included types on affiliation and flexibility. The last group included types on prevalence in art, conservatism, and expressiveness.